

EUROPEAN AVIATION SAFETY AGENCY
AGENCE EUROPÉENNE DE LA SÉCURITÉ AÉRIENNE
EUROPÄISCHE AGENTUR FÜR FLUGSICHERHEIT

Evropská agentura pro bezpečnost letectví

Výroční souhrnná zpráva za rok 2010

Červen 2011

Předmluva předsedy správní rady

Jsem rád, že mohu jako předseda správní rady Evropské agentury pro bezpečnost letectví uvést výroční zprávu této organizace za rok 2010. Zpráva plně ilustruje šíři činnosti agentury i pokrok, kterého za poslední rok v řadě oblastí dosáhla.

Nejdůležitější změny v roce 2010 se týkaly strategie bezpečnosti. Valné shromáždění Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) v říjnu vytyčilo směr aktivnější tvorby bezpečnostních předpisů vycházející z rizik, která povede k větší transparentnosti informací v oblasti bezpečnosti a účinnějších ukazatelů výkonnosti v oblasti bezpečnosti. Agentura EASA se v rámci shromáždění zařadila mezi přední světové regulační orgány a aktivně se zapojila do rozpravy.

Standardy bezpečnosti letectví v Evropě jsou vysoké, nikoli však nejlepší ve světě. Evropská komise nedávno v Bílé knize o dopravě stanovila cíl, že se Evropa má stát nejbezpečnějším leteckým regionem světa. Ve svém projevu z ledna 2011 (přeložený z původního termínu na jaře 2010 v důsledku krize způsobené sopečným popelem) vyzval místopředseda Komise pan Kallas Evropskou unii, aby „dosáhla nejvyšší možné výkonnosti v oblasti bezpečnosti, jež bude uplatňována jednotně v celé Evropské unii a bude se postupně ještě zlepšovat“. Při plnění tohoto úkonu sehrává agentura EASA rozhodující úlohu.

V roce 2010 vypracovala agentura poprvé celoevropský program bezpečnosti a plán bezpečnosti. V programu je popsáno, jak funguje systém nařízení v oblasti letecké bezpečnosti v Evropě a jakým způsobem spolu souvisejí úkoly a odpovědnosti jednotlivých subjektů. V podstatě se tak vytváří systém řízení bezpečnosti pro Evropu.

Plán je provozní dokument založený na rozsáhlém sběru údajů a informací, který určuje hlavní oblasti rizik v oblasti bezpečnosti, s nimiž se provozovatelé setkávají, a stanoví řadu opatření na jejich zmírnění. Uvedený plán bude soustavně přezkoumáván a bude se opírat o politiky a pracovní program agentury. Jak vyplývá z událostí spojených se sopečným popelem v roce 2010, bezpečnostní regulační orgán se musí v souvislosti s nově nastalými okolnostmi a vznikem nových rizik soustředit na nové úkoly a jejich plnění.

V roce 2010 agentura pokračovala ve svém úsilí o vytvoření komplexního a na právních předpisech založeného režimu bezpečnosti, který bude zahrnovat všech 27 členských států EU a další evropské země, kde se uplatňují právní předpisy EU v oblasti letectví. Jedná se o náročný a ambiciózní cíl, který se postupně stává skutečností. V minulém roce jsme zaznamenali významný pokrok, díky čemuž se blížíme k dohodě v oblasti udělování licencí personálu a řízení letového provozu, a v dalších oblastech, kde probíhaly rozsáhlé přípravné práce.

Činnost agentury má řadu hledisek, která zde nemohu všechna vyjmenovat. Opět však chci ocenit odbornost a odhodlání všech pracovníků agentury EASA. Úspěch agentury EASA závisí na úsilí a nasazení všech pracovníků, kteří budují organizaci, na niž může být Evropa právem hrdá.

Michael Smethers
předseda správní rady

Předmluva výkonného ředitele

Události roku 2010 potvrdily důležitost koordinované činnosti v oblasti bezpečnosti letectví. I když se podle statistických údajů jednalo pro Evropu o dobrý rok z hlediska bezpečnosti obchodní letecké dopravy s letouny s pevnými nosnými plochami, v níž nedošlo v Evropě k žádné nehodě, byl ve světě tento rok špatným rokem pro civilní letectví, neboť v této kategorii došlo k 52 smrtelným nehodám, při nichž zemřelo 881 osob. Je nezbytné v celosvětovém měřítku zavést kolektivní řízení bezpečnosti s cílem řešit problémy v oblasti bezpečnosti, jako jsou ztráta ovládání za letu nebo vybočení ze vzletové/přistávací dráhy.

Agentura EASA se v průběhu roku 2010 významně zasloužila o dosažení pokroku při uplatňování přístupu vycházejícího z rizik v rámci prosazování koordinovaných bezpečnostních opatření v Evropě a na celém světě. Agentura sehrála významnou úlohu na 37. shromáždění Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO), které se konalo na přelomu září a října roku 2010. Agentura EASA vypracovala stanovisko, v němž navrhla společný evropský postup v koordinaci s orgány EU a dalšími partnery. Z 33 společných stanovisek, která byla na shromáždění přijata a rozeslána všem evropským delegacím, 27 vypracovala agentura EASA.

V průběhu roku zaznamenala agentura pokrok při vytváření prvního celoevropského systému řízení letecké bezpečnosti. Evropský program pro bezpečnost letectví (EASP) koordinuje a doplňuje činnost členských států tím, že určuje klíčová bezpečnostní rizika, která je třeba řešit na evropské úrovni, a stanovuje konkrétní vnitrostátní cíle v oblasti bezpečnosti. Evropský plán pro bezpečnost letectví (EASp) je nedílnou součástí programu EASP. Tento referenční dokument pro tvůrce politik uzavírá cyklus řízení bezpečnosti tím, že propojuje celoevropské problémy v oblasti bezpečnosti na vysoké úrovni s opatřeními a iniciativami na zmírnění s nimi souvisejících rizik.

Tento plán představuje společně s programem cestu pro následující čtyři roky v rámci bezpečnostního úsilí v Evropě ve všech oblastech letectví. Pod záštitou rozšířených pravomocí agentury EASA, které nyní zahrnují řízení letového provozu (ATM) a letiště, vznikl rámec pro celkový systémový přístup k bezpečnosti letectví.

Tento komplexní přístup se musí stát opěrným pilířem průmyslu, který bude zajišťovat trvale rostoucí úroveň bezpečnosti a zároveň zjednodušené postupy certifikace a tvorby předpisů. První úkolem v tomto ohledu bude certifikace nové generace technologie ATM na podporu iniciativy jednotného evropského nebe. V tomto ohledu byla přijata pracovní ujednání se společným podnikem SESAR a s Evropskou organizací pro bezpečnost letového provozu (EUROCONTROL).

Po výbuchu sopky Eyjafjallajökull v dubnu 2010 spolupracovala agentura EASA s celou řadou subjektů na zajištění bezpečnosti letectví a znovuotevření evropského vzdušného prostoru. Agentura rovněž napomáhá při vytvoření nového evropského přístupu s cílem zajistit zachování vysokých bezpečnostních standardů, aniž by při podobných událostech v budoucnosti došlo ke kolapsu v evropské letecké dopravě.

Jsem rovněž hrdý na to, že agentura EASA v listopadu 2010 úspěšně prošla auditem, jehož cílem bylo získání certifikátu ISO 9001:2008. Toto osvědčení, které bychom nemohli získat bez odhodlání a nasazení všech našich pracovníků, je uznáním schopnosti agentury EASA účinně uplatňovat pracovní a organizační postupy. Agentura EASA je první agenturou EU, která je plně certifikovaná pro normu ISO 9001:2008.

Patrick Goudou
výkonný ředitel

Obsah

PŘEDMLUVA PŘEDSEDY SPRÁVNÍ RADY	2
PŘEDMLUVA VÝKONNÉHO ŘEDITELE	3
OBSAH	5
ÚVOD	7
AGENTURA	8
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	9
VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI V ROCE 2010.....	10
ČINNOSTI AGENTURY.....	11
1. STRATEGIE BEZPEČNOSTI	11
1.1. Cíl a rozsah působnosti.....	11
1.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010	11
2. ANALÝZA BEZPEČNOSTI A VÝZKUM.....	13
2.1. Cíl a rozsah působnosti.....	13
2.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010	13
Analýza bezpečnosti.....	13
Výzkum	15
2.3. Klíčové ukazatele výkonnosti	16
3. REGULACE	17
3.1. Cíl a rozsah působnosti.....	17
3.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010	17
3.3. Klíčové ukazatele výkonnosti	19
4. CERTIFIKACE VÝROBKŮ.....	20
4.1. Cíl a rozsah působnosti.....	20
4.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010	20
4.3. Klíčové ukazatele výkonnosti	23
5. SCHVÁLENÍ ORGANIZACÍ	24
5.1. Cíl a rozsah působnosti.....	24
5.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010	24
5.3. Klíčové ukazatele výkonnosti	25
6. KONTROLY ČLENSKÝCH STÁTŮ	27
6.1. Cíl a rozsah působnosti.....	27
6.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010	27
6.3. Klíčové ukazatele výkonnosti	29
7. PROVOZOVATELÉ.....	30
7.1. Cíl a rozsah působnosti.....	30
7.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010	30
SAFA.....	30
Provozovatelé ze třetích zemí.....	31
7.3. Klíčové ukazatele výkonnosti	32
8. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	33
8.1. Cíl a rozsah působnosti.....	33
8.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010	33
8.3. Klíčové ukazatele výkonnosti	33

9. PODPŮRNÉ ČINNOSTI	34
9.1. <i>Cíl a rozsah působnosti.....</i>	34
9.2. <i>Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010</i>	34
<i>Globální řízení.....</i>	34
<i>Služby správy žádostí a zadávání zakázek.....</i>	34
<i>Finanční služby.....</i>	34
<i>Právní služby.....</i>	35
<i>Sdělení.....</i>	35
<i>Lidské zdroje.....</i>	35
<i>Odborný výcvik</i>	36
<i>Informace a obchodní služby.....</i>	37
9.3. <i>Klíčové ukazatele výkonnosti</i>	38
VNITŘNÍ KONTROLA A ZMÍRŇOVÁNÍ RIZIK	39
PŘÍLOHY	42
PŘÍLOHA 1: PROHLÁŠENÍ SCHVALUJÍCÍ OSOBY O VĚROHODNOSTI	43
PŘÍLOHA 2: STUDIE A VÝZKUMNÉ PROJEKTY ZA ROK 2010	44
PŘÍLOHA 3: ROZHODNUTÍ, STANOVISKA A NPA ZA ROK 2010	45
PŘÍLOHA 4: FINANČNÍ VÝSLEDKY AGENTURY ZA ROK 2010 (PLNĚNÍ ROZPOČTU EASA)	47
PŘÍLOHA 5: ÚDAJE O POČTU A DEMOGRAFICKÉM SLOŽENÍ PRACOVNÍKŮ	51
PŘÍLOHA 6: SPRÁVNÍ RADA AGENTURY EASA.....	53
PŘÍLOHA 7: SEZNAM ZKRATEK.....	54

Úvod¹

V roce 2010 pokračovala agentura v přípravách na nové oblasti působnosti a nové odpovědnosti, přičemž zároveň pokračovala v posilování a upevňování své úlohy ústředního článku v rámci strategie Evropské unie v oblasti bezpečnosti letectví. V této souvislosti agentura nadále rozvíjela své úsilí o komplexní evropský právní rámec v oblasti bezpečnosti civilního letectví a významným způsobem přispěla k vytvoření evropské strategie pro bezpečnost letectví.

V roce 2010 agentuře přibyly zejména tyto úkoly:

- rozvoj Evropského programu pro bezpečnost letectví (EASP) a Evropského plánu pro bezpečnost letectví (EASp);
- vytvoření vnitřního systému hlášení událostí (IORS);
- přípravné práce na vydávání oprávnění provozovatelů ze třetí země (TCO);
- účast ve Výboru pro přezkum výkonnosti (PRB) systému sledování výkonnosti řízení letového provozu (ATM).

Mnoho úsilí si rovněž vyžádala spolupráce s ostatními orgány. Agentura EASA zajistila soudržné evropské zastoupení na 37. valném shromáždění organizace ICAO podporou návrhů pracovních a informačních dokumentů, které předložilo belgické předsednictví. Agentura rovněž nadále pokračuje v přímé účasti na různých pracovních skupinách a panelech organizace ICAO. Na evropské úrovni agentura přijala pracovní ujednání s organizací EUROCONTROL a podepsala dohodu se společným podnikem SESAR, vymezující úkoly a postupy v souvislosti s programem SESAR.

V roce 2010 agentura nadále soustředila své úsilí na získání uznání jako organizace s vysokou úrovní kvality. V listopadu 2010 získala agentura EASA certifikát pro normu ISO9001:2008 a stala se tak první plně certifikovanou evropskou agenturou. V roce 2010 navíc sekce interního auditu agentury získala certifikát Mezinárodního rámce profesní praxe (IPPF).

Agentura rovněž provedla výroční analýzu rizik. Zjištěná rizika a provedená či iniciovaná opatření na jejich zmírnění jsou obsažena v této zprávě.

¹ Výroční souhrnná zpráva agentury za rok 2010 byla vypracována v souladu s článkem 57 nařízení (ES) č. 216/2008 (základní nařízení). Její členění odpovídá základním činnostem agentury a popisuje realizaci pracovního programu agentury pro rok 2010. Jak vyplývá z tabulek pro jednotlivé činnosti, téměř všechny cíle stanovené v tomto pracovním programu byly na konci roku 2010 splněny.

Agentura

Evropská agentura pro bezpečnost letectví je ústředním článkem systému bezpečnosti letectví Evropské unie tvořeným agenturou, Evropskou komisí a vnitrostátními leteckými úřady (NAA).

Naším posláním je vaše bezpečnost

Naším posláním je podporovat co nejvyšší obecné standardy bezpečnosti a ochrany životního prostředí v oblasti civilního letectví.

Společná strategie

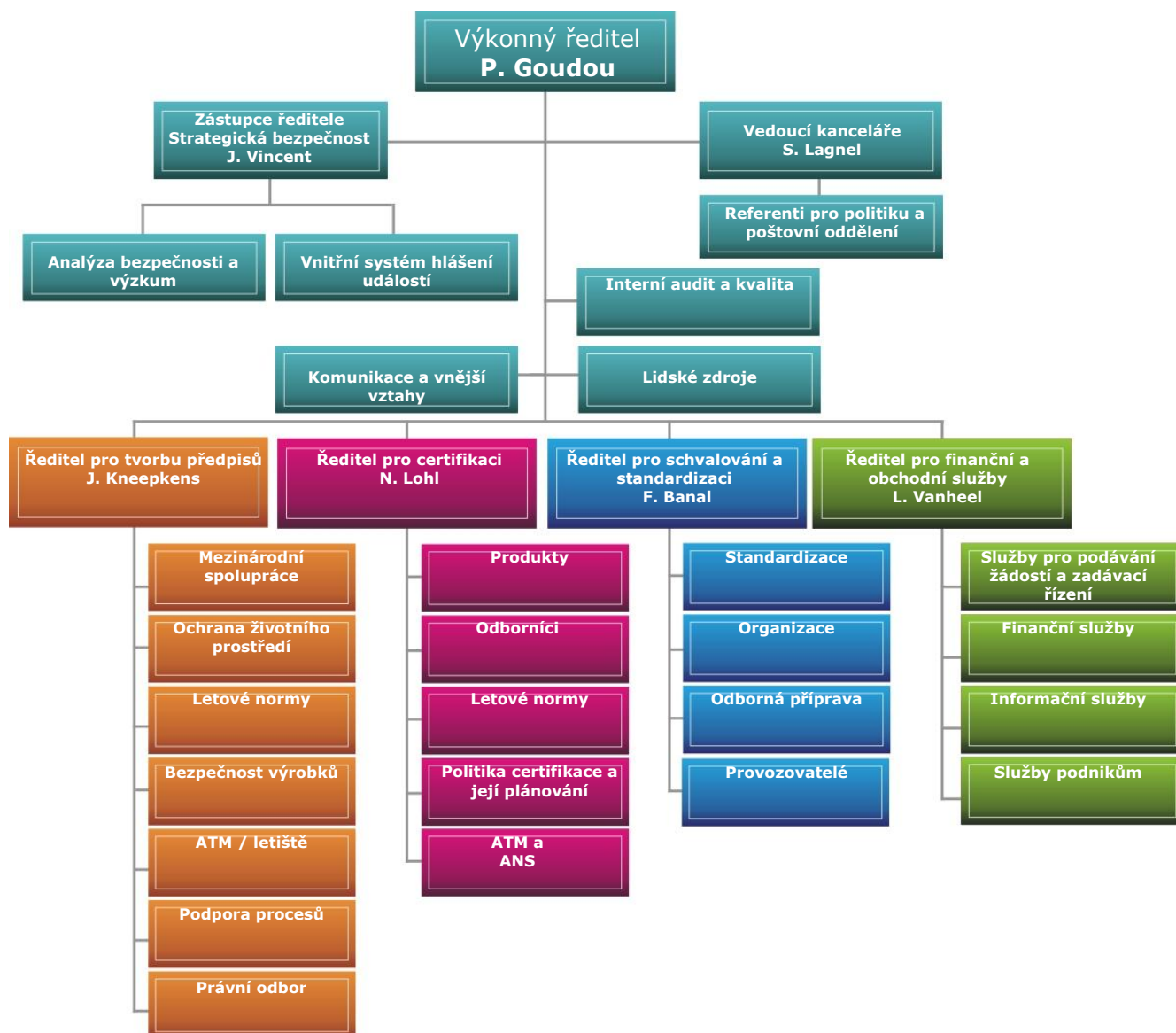
Letecká doprava je jedním z nejbezpečnějších druhů cestování. Vzhledem k nárůstu letového provozu vyžaduje udržení bezpečné a udržitelné letecké dopravy společné úsilí na evropské úrovni. Agentura vytváří společné předpisy v oblasti bezpečnosti letectví a ochrany životního prostředí. Prováděním inspekcí v jednotlivých členských státech zároveň kontroluje uplatňování norem a poskytuje systému nezbytné odborné posudky a odbornou přípravu. Agentura úzce spolupracuje s vnitrostátními leteckými úřady, které mají v rámci systému EU významnou úlohu.

Naše úkoly

Mezi hlavní úkoly agentury v současnosti patří:

- regulace: předkládání návrhů právních předpisů v oblasti bezpečnosti letectví a poskytování odborného poradenství Evropské komisi a členským státům;
- kontroly a odborná příprava s cílem zajistit jednotné uplatňování evropských právních předpisů v oblasti letecké bezpečnosti ve všech členských státech;
- typová certifikace letové způsobilosti a ochrany životního prostředí u výrobků letecké techniky, letadlových částí a zařízení;
- schválení leteckých organizací k projektování na celém světě a výrobních organizací a organizací údržby mimo EU;
- koordinace programu Evropského společenství pro posuzování bezpečnosti zahraničních letadel (SAFA).
- sběr údajů, analýza a výzkum směřující ke zvýšení bezpečnosti letectví.

Organizační struktura

Stav: květen 2011

Významné události v roce 2010

Událost	Datum
Pořádáno/spolupřádáno agenturou EASA	
Informační den EASA – druhé rozšíření pravomocí EASA: Letiště a ATM, Oslo	22. ledna 2010
2. Fórum pro mezinárodní spolupráci (ICF-2), Dubaj	27.–29. dubna 2010
Návštěva místopředsedy Evropské komise odpovědného za dopravu, pana Siima Kallase, Kolín nad Rýnem	31. května 2010
Konference o mezinárodní bezpečnosti v oblasti letectví USA/Evropa 2010, New Orleans	8.–10. června 2010
Symposium o problematice mraků sopečného popela, Kolín nad Rýnem	21. června 2010
Konference EASA „Úsilí o společné bezpečnostní předpisy – první fáze pro stanoviště ATM“, Kolín nad Rýnem	24. června 2010
Mezinárodní konference o dopadu změny klimatu na bezpečnost letectví, Kolín nad Rýnem	8.–9. září 2010
Konference AR/OR, Kolín nad Rýnem	20.–21. října 2010
Konference OPS o částech CAT a SPA, Kolín nad Rýnem	25. listopadu 2010
Pořádáno na úrovni ICAO / EU	
8. zasedání Výboru ICAO pro ochranu životního prostředí v letectví (CAEP/8), Montreal	1.–12. února 2010
Konference Jednotné evropské nebe II, Madrid	25.–26. února 2001
Konference na vysoké úrovni ICAO o bezpečnosti, Montreal	29.–31. března 2010
1. letecký summit EU – Latinská Amerika, Rio de Janeiro	24.–26. května 2010
37. valné shromáždění ICAO, Montreal	27. září – 8. října 2010
Evropský letecký summit, Bruggy	26.–27. října 2010

Činnosti agentury

1. Strategie bezpečnosti

1.1. Cíl a rozsah působnosti

Agentura sehrává přední úlohu při koordinaci a doplnění úsilí členských států EU o uplatňování požadavků stanovených systémy řízení bezpečnosti (SMS) organizace ICAO pro letecké odvětví a státní programy bezpečnosti (SSP).

Sdílení úloh mezi evropskými orgány a členskými státy stanovené v základním nařízení znamená, že pro uplatňování řízení bezpečnosti je nezbytná spolupráce. V oblasti zásad řízení bezpečnosti je zapotřebí zajistit regionální (celoevropský) přístup.

S ohledem na tuto potřebu a v zájmu dosažení pokroku byl v říjnu 2009 založen poradní výbor Evropské agentury pro bezpečnost letectví (EASAC), v němž zasedají zástupci Evropské komise, leteckého průmyslu, organizace EUROCONTROL, členských států a agentury EASA.

Toto úsilí vyvrcholilo v roce 2010 vytvořením prvního celoevropského systému bezpečnosti letectví v podobě evropského programu pro bezpečnost letectví (EASP) a evropského plánu pro bezpečnost letectví (EASp).

1.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010

➤ **Evropský program pro bezpečnost letectví (EASP)**

V roce 2010 výbor EASAC vypracoval příručku pro evropský program pro bezpečnost letectví (EASP) a evropský plán pro bezpečnost letectví (EASp). Na základě této práce má Evropská komise v úmyslu vydat sdělení o strategii pro budoucnost bezpečnosti evropského letectví, v němž budou stanoveny cíle pro nadcházející roky. S těmito třemi prvky – strategie, program a průběžné bezpečnostní plány – je obraz úplný.

Evropa je v této oblasti průkopníkem, protože žádný jiný region na světě dosud nevytvořil strukturu, která by v praxi realizovala řízení bezpečnosti. Uvedeným prvkům se v prosinci 2010 dostalo vřelého přijetí ze strany správní rady agentury.

Navrhovaný přístup k bezpečnosti evropského letectví je založen na třech prvcích:

- soubor politik a cílů (strategie);
 - integrovaný soubor předpisů a činností zaměřených na zlepšování bezpečnosti (program);
 - posouzení problémů v oblasti bezpečnosti na vysoké úrovni a související akční plán (bezpečnostní plán).
- Příručka EASP

EASP je popsán v příručce, která obsahuje soubor procesů a činností a je rozdělena do dvou částí.

První část se zaměřuje na evropský systém bezpečnosti letectví tvořený základním nařízením. Nabízí úvod do problematiky. Popisuje jednotlivé subjekty, jejich úkoly, odpovědnosti a vzájemné vztahy. To má zásadní význam pro pochopení, jakým způsobem může uvedený systém posílit bezpečnost. Dokument rovněž popisuje vnější subjekty, které ovlivňují systém.

Ve druhé části se popisuje, jak by měl systém fungovat, aby se soustavně zlepšovala bezpečnost. Zavádění formalizovaného řízení bezpečnosti ve všech odvětvích civilního letectví stále probíhá. Organizace ICAO zavádí změnu stávajícího modelu, která v současnosti probíhá. Uvedená změna spočívá ve dvou prvcích: SMS/SSP a regulace založené na výkonnosti uplatňující celkový systémový přístup. S ohledem na toto měnící se prostředí popisuje tato část dokumentu budoucí záměry i stávající postupy. Podle tohoto návrhu je kolektivní řízení bezpečnosti klíčovou součástí systému letectví.

Příručka EASP je úvodním dokumentem. Systém se bude rozvíjet v průběhu postupného uplatňování zásad řízení bezpečnosti. Pro úspěšné uplatňování řízení bezpečnosti je klíčová spolupráce. To platí zejména v našem případě, který se může stát vzorem pro další oblasti při vytváření regionální spolupráce.

Jedním z cílů programu EASP je rovněž poskytování pomoci členským státům při přípravě SSP. Vytváří evropské hledisko pro různé oblasti spolupráce a společné problémy vyžadující řešení. Evropský pohled je základem společného přístupu, což platí i naopak. Společné porozumění fungování systému EASA a úlohám a činnostem jednotlivých subjektů představuje základ týmové práce, která je nutným předpokladem úspěchu tohoto náročného úsilí.

- Evropský plán pro bezpečnost letectví (EASp)

V roce 2010 bylo na základě postupu „zdola nahoru“ vytvořeno první vydání plánu EASp. Vstupní priority byly vytvořeny spojením vnitrostátních priorit poskytnutých členskými státy. Tyto priority byly porovnány s prioritami Evropské iniciativy pro strategickou bezpečnost (ESSI), organizace EUROCONTROL či agentury. Budoucí vydání budou založena na přímočařejší podnikové metodologii na rozdíl od postupu „zdola nahoru“ zvoleného v prvním vydání. Zásady přípravy dalších plánů jsou popsány v příručce EASP. Řízení bezpečnosti se vytváří průběžně. Zlepšení bezpečnostní bilance se stalo náročným úkolem vyžadujícím kolektivní úsilí a stanovení priorit pro omezené zdroje. Zveřejnění bezpečnostního plánu je projevem odhodlání Evropy podnikat potřebné kroky.

Záměrem tohoto dokumentu je dokončit kruh bezpečnosti propojením bezpečnostních problémů stanovených na evropské úrovni prostřednictvím analýzy bezpečnostních událostí s akčními plány a iniciativami vytvořenými s cílem zmírnit související rizika.

Plán EASp obsahuje návrh postupu na příští 4 roky, kterým se vytváří srozumitelný obraz bezpečnostního úsilí v Evropě ve všech oblastech letectví. Je zde položena základní vrstva priorit, které budou dále rozpracovány v rámci vnitrostátních bezpečnostních plánů a na úrovni agentury prostřednictvím vnitřního programu bezpečnosti. Vytváří se tak akceschopná síť. V zájmu zachování aktuálnosti a účinnosti této sítě má klíčový význam koordinace a úzká spolupráce.

2. Analýza bezpečnosti a výzkum

2.1. Cíl a rozsah působnosti

Agentura EASA získává a analyzuje údaje s cílem zlepšit sledování výkonnosti v oblasti bezpečnosti letectví. Agentura provádí studie a vypracovává zprávy, sleduje navazující opatření o šetření nehod, podporuje bezpečnostní iniciativy a přípravu, používání a šíření informací souvisejících s bezpečností.

Analýza bezpečnosti probíhá ve dvou směrech: vnitřní analýza bezpečnosti, která tvoří základ pro stanovení opatření a politik Interního výboru pro bezpečnost (ISC), a vnější analýza bezpečnosti, jejímž cílem je pomáhat, spolupracovat a informovat o otázkách bezpečnosti. K činnostem podporujícím práci agentury patří:

- analýza bezpečnosti: hodnocení, provádění studií a vypracovávání zpráv;
- šetření: šíření a následné sledování bezpečnostních opatření a rovněž rozvoj prostředků spolupráce;
- soustavné zlepšování: podpora a propagace iniciativ v oblasti letecké bezpečnosti;
- příprava, používání a šíření informací plynoucích z odborných funkcí (podávání zpráv o provozních nedostacích, statistiky, politika lidského faktoru, provozní analýzy letových údajů, systém řízení bezpečnosti, podpora obezřetnosti a bezpečnosti).

Analýza bezpečnosti poskytuje širokou škálu poradenství a analýz v oblasti bezpečnosti vnitřním i vnějším subjektům. Podporuje rovněž komunikaci EASA s dotčenými subjekty.

V roce 2010 byl důraz kladen na upevnění stávajících kapacit např. prostřednictvím dalšího prohloubení systematického přístupu k propojení činností v oblasti bezpečnosti se zjištěnými bezpečnostními riziky a rozsáhlejšího používání a sdílení bezpečnostních údajů.

2.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010

Analýza bezpečnosti

- Přínosné využívání bezpečnostních údajů

Rozsáhlejší využívání bezpečnostních údajů se pozitivně odráží v činnosti, která se zaměřuje na zjišťování trendů a příčin s cílem zabránit budoucím nehodám. Byla projednávána mezinárodní ujednání na zlepšení spolupráce. Byly vytvořeny nové nástroje zlepšující dostupnost bezpečnostních údajů v rámci agentury.

S ohledem na pracovní ujednání mezi agenturou a organizací EUROCONTROL bude jedním z prvních úkolů tohoto ujednání rozšířit výroční zprávu o bezpečnosti (ASR) tak, aby zahrnovala i složky ATM. Byl rovněž přijat koordinátor „sítě analýz“, což znamená, že v roce 2011 bude moci být zahájena realizace projektu.

Rovněž byly podniknuty kroky na posílení politiky agentury v oblasti ochrany bezpečnostních informací a uplatňování zásad „spravedlivého posouzení“.

- Vnitřní systém hlášení událostí (IORS)

Jedním z nejdůležitějších úspěchů dosažených v roce 2010 bylo vytvoření vnitřního systému hlášení událostí (IORS) s cílem zlepšit vnitřní organizaci a postupy agentury pro všechny události hlášené agentuře EASA. Činnost se mimo jiné soustředila na tvorbu politiky IORS, potřebných postupů a vypracování používaných formulářů. Odbor IORS byl vytvořen v říjnu 2010.

- Spolupráce při šetření

Bližší spolupráce a důvěra v pracovní metody vedly k vytvoření rychlejších a bezpečnějších nápravných opatření po nehodách a závažných incidentech. Byl vypracován a přijat nový evropský právní předpis, nařízení (EU) č. 996/2010² vyjasňující úlohy a odpovědnosti agentury EASA.

Následná opatření v roce 2010 se týkala těchto vážných nehod nebo incidentů:

- 21. ledna 2010: Agusta AW139 EC-KYR, nehoda, Almeria, Španělsko;
- 10. dubna 2010: TU-154M, nehoda polského armádního letounu u města Smolensk, Rusko;
- 13. dubna 2010: Airbus A300B4-203F, XA-TUE společnosti AeroUnion, Monterrey, Mexiko;
- 12. května 2010: Airbus A330, 5A-ONG, nehoda, Libye;
- 28. července 2010: Airbus A321, nehoda AP-BJB Airblue, Islámábád;
- 27. července 2010: Boeing MD-11, Lufthansa cargo, D-ALCQ, nehoda na letišti v Rijádu, Saudská Arábie;
- 3. září 2010: Boeing 747-400F, N571UP nehoda, Dubaj, SAE;
- 4. listopadu 2010: Airbus A380, Qantas, nehoda selhání motoru (bez smrtelných následků).

- Sopečný popel

Po výbuchu islandské sopky Eyjafjallajökull v dubnu 2010, který způsobil rozsáhlé narušení letecké dopravy v celé západní a severní Evropě, vyvinula agentura značné úsilí k vytvoření odpovídajících opatření, která by napomohla bezpečnému obnovení letového provozu. Byla přiznána priorita koordinaci, kurzům, prezentacím a účasti na pracovních skupinách s cílem minimalizovat dopady veškerých budoucích událostí. Byl vydán Bezpečnostní informační bulletin³ obsahující doporučení určená provozovatelům letounů a vrtulníků s turbínovým pohonem, létajícím ve vzdušném prostoru nebo v blízkosti vzdušného prostoru, o němž je známo nebo se předpokládá, že je znečištěn sopečným popelem. Agentura spolupracuje s nově vytvořenou Evropskou koordinační krizovou jednotkou pro leteckou dopravu (EACCC) s cílem zajistit soudržnou, jednotnou a včasnou reakci na krizové situace. Byla také zahájena spolupráce s Mezinárodní organizací pro civilní letectví (ICAO) o stanovení nových certifikačních norem týkajících se sopečného popela.

- Bezpečnostní iniciativy přinášejí výsledky

Tři pilíře iniciativy ESSI jsou propojeny s evropským programem pro bezpečnost letectví (EASP).

- Evropská pracovní skupina pro bezpečnost obchodního letectví (ECAST): bylo přijato nové zadání s vazbou na poradní výbor Evropské agentury pro bezpečnost letectví (EASAC). Byla zahájena činnost skupiny ECAST v oblasti bezpečnosti vzletových a přistávacích drah vedená pracovní skupinou pro prevenci vybočení ze vzletové/přistávací dráhy (EWGPPE). Probíhají přípravy na zahájení fóra pro sledování letových údajů (FDM).
- Evropský výbor pro bezpečnost vrtulníků (EHEST): byly vydány zprávy o nehodách EHEST za léta 2000–2005 a dva letáky s videomateriály. V roce 2010 byl v Evropě uspořádán mezinárodní seminář o bezpečnosti vrtulníků (IHSS).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 996/2010 ze dne 20. října 2010 o šetření a prevenci nehod a incidentů v civilním letectví a o zrušení směrnice 94/56/ES, Úř. věst. L 295/35.

³ EASA SIB No. 2010-17R2: Let v letovém prostoru s nízkým znečištěním sopečným popelem.

- Evropská pracovní skupina pro bezpečnost všeobecného letectví (EGAST): byly vydány pokyny skupiny EGAST na podporu bezpečnosti, letáky a videa.

- Řízení výkonnosti v oblasti bezpečnosti

Nařízením (EU) č. 691/2010⁴ o systému sledování výkonnosti řízení letového provozu byl zřízen Výbor pro přezkum výkonnosti (PRB). Vzhledem k tomu, že tento systém výkonnosti se rovněž týká bezpečnosti, byla do nařízení zahrnuta i spolupráce s agenturou. K hlavním oblastem spolupráce patří: stanovení klíčových ukazatelů výkonnosti, přezkum vnitrostátních plánů výkonnosti a výroční zprávy PRB. Této spolupráci se dostalo formální podoby uzavřením Memoranda o porozumění (MOU), které podepsali předsedové agentury a výboru PRB.

- Prosazování bezpečnosti v mezinárodním měřítku

V březnu 2010 se konala konference na vysoké úrovni ICAO o bezpečnosti. Agentura EASA předsedala skupině spojující jednotlivé státy při přípravě a předložení dokumentů, které umožnily Evropě vystupovat v rámci HLSC jednotně.

V září 2010 uspořádala agentura významnou mezinárodní konferenci o dopadu změny klimatu na bezpečnost letectví.

Výzkum

➤ Plánování výzkumu pro budoucnost

S přihlédnutím k hlavním prioritám evropského plánu pro bezpečnost letectví a tematickému programu evropské skupiny pro partnerství v leteckém výzkumu (EARPG) sjednotila agentura v roce 2010 své potřeby a požadavky pro návrhy nových projektů a také chybějící body v ambiciózním výzkumném plánu agentury EASA na léta 2011–2013. Uvedený plán je tvořen návrhy projektů, pocházejících z programu tvorby právních předpisů, projekty navrženými v rámci bezpečnostních doporučení, návrhy ESSi, návrhy ředitelství pro certifikaci, ředitelství pro tvorbu právních předpisů a evropské poradní skupiny pro lidské činitele (EHFAG).

Agentura úzce spolupracovala s Evropskou komisí ohledně výzkumných činností Společenství, které mají dopad na systém EASA (sedmý rámcový program (FP7), dílčí téma 7.1 Letectví a letecká doprava). V této souvislosti se agentura EASA účastnila výborů zúčastněných stran / poradních výborů projektů a pořádala setkání k hodnocení dosaženého pokroku.

Agentura EASA navíc spolupracovala s významnými technologickými iniciativami SESAR a CLEAN SKY. V průběhu roku 2010 se agentura rovněž podílela na činnosti realizační a integrační skupiny poradní rady pro letecký výzkum v Evropě (ACARE). Seznam studií a výzkumných projektů za rok 2010 naleznete v **příloze 2**.

⁴ Nařízení Komise (EU) č. 691/2010 ze dne 29. července 2010, kterým se stanoví systém sledování výkonnosti letových navigačních služeb a funkcí sítě a mění nařízení (ES) č. 2096/2005, kterým se stanoví společné požadavky pro poskytování letových navigačních služeb, Úř. věst. L 201/1.

2.3. Klíčové ukazatele výkonnosti

Cíl	KUV	Cíl pro rok 2009	Cíl pro rok 2010	Výsledek v roce 2010
Zlepšení časové dostupnosti a rozšíření obsahu výroční zprávy o bezpečnosti	Termín zveřejnění byl přesunut na dřívější datum, byl zvětšen rozsah ukazatelů a zvětšena podrobnost	Zpracování a schválení obsahu k 1. červnu	Zpracování a schválení obsahu k 25. květnu	Výroční zpráva o bezpečnosti (ASR) za rok 2009 s rozšířeným obsahem byla schválena interním výborem pro bezpečnost 6. dubna 2010
Zlepšení reakcí agentury na formální bezpečnostní doporučení	Podíl nových bezpečnostních doporučení, na něž bylo odpovězeno do 90 dní	90 %	95 %	88 %
Koordinovaná, přiměřená a včasná reakce na vážné nehody v oblasti civilního letectví se smrtelnými následky	Následná opatření a aktivní podpora šetření s cílem stanovit co nejlepší plán nápravných opatření	Následná opatření u 5 závažných nehod se smrtelnými následky v oblasti civilního letectví	Následná opatření u 7 závažných nehod se smrtelnými následky v oblasti civilního letectví	Překročeno
Zlepšení plánování a podílu uplatňovaných opatření	Přijaté akční plány. Ze sledování realizace akčních plánů vyplývá, že vysoký podíl opatření se řeší	Činnost pracovní skupiny ECAST vykazuje výsledky, EHEST schvaluje akční plán; EGAST zveřejňuje propagační bezpečnostní materiály	Činnost pracovní skupiny ECAST vykazuje výsledky, EHEST realizuje akční plán; EGAST zveřejňuje propagační bezpečnostní materiály	Splněno

3. Regulace

3.1. Cíl a rozsah působnosti

Agentura v úzké spolupráci s Evropskou komisí řídí a koordinuje přípravu právních předpisů EU souvisejících s regulací bezpečnosti civilního letectví a souladu s životním prostředím. V této souvislosti agentura EASA vydává stanovisko určené Evropské komisi a přijímá podpůrný materiál pro certifikaci a poradenský materiál.

V roce 2010 agentura dále pokračovala ve svých činnostech v souladu s prioritami stanovenými Evropskou komisí a zaměřenými na plné zavedení základního nařízení. Zajištění včasné tvorby právních předpisů zůstalo v roce 2010 jedním z hlavních úkolů, zejména s ohledem na tři předpisy v oblasti ATM přijaté „urychleným“ postupem.

3.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010

➤ Program tvorby právních předpisů

Agentura EASA splnila více úkolů než předpokládaných 17 v programu tvorby právních předpisů, včetně stanoviska, jímž bylo nařízeno zavedení nového softwaru ACAS II, rozhodnutí, kterým se zavádí přijatelné způsoby průkazu (AMC) a poradenského materiálu (GM) k části M o ochraně proti námraze a odmrazování, tří stanovisek v oblasti ATM přijatých zrychleným postupem, stejně jako dokumentů odpovědí na připomínky (CRD) k částem vztahujícím se k udělování průkazů způsobilosti členům letové posádky (FCL), zdravotní způsobilosti (MED), požadavkům na úřady/organizace (AR/OR), palubním průvodčím (CC) a leteckému provozu (OPS)⁵. V roce 2010 byla vypracována stanoviska k části FCL a části MED. Seznam rozhodnutí, stanovisek a NPA vydaných v roce 2010 naleznete v **příloze 3**.

➤ Stávající oblast působnosti

Agentura EASA vydala řadu důležitých NPA o sjednávání smluv na odborné služby, o přijetí nařízení (ES) č. 2042/2003⁶, CS-25 o druhu a počtu nouzových východů pro cestující a CS-27 / CS-29 o sledování vlivu vibrací.

➤ Rozšíření oblasti působnosti

• První rozšíření

Agentura pokračovala v činnosti v souladu s osmi soubory prioritních činností schválených rozhodnutím správní rady v září 2009. Pracovní činnosti odpovídají NPA a navržené nové struktuře předpisu se zvláštním ohledem na dosažený pokrok, dostupné vnitřní i vnější zdroje a související odborné znalosti stejně jako restrukturalizaci technických požadavků OPS.

CRD k části AR a části OR vyšly v říjnu 2010. Obsahují požadavky na úřady (AR) ohledně FCL, výcvikových organizací, letecko-lékařských středisek, FSTD, leteckého provozu, osvědčení letecko-lékařského střediska a palubních průvodčích a požadavky na organizace (OR) výcvikových organizací, letecko-lékařských středisek, FSTD a palubních průvodčích. CRD k certifikačním specifikacím pro FSTD pro letouny a vrtulníky byly vydány v prosinci 2010.

⁵ OPS ohledně provozu vrtulníků a letounů v obchodní letecké dopravě (CAT (A+H)) a provozu vyžadujícího specifická povolení (SPA).

⁶ Nařízení Komise (ES) č. 2042/2003 ze dne 20. listopadu 2003 o zachování letové způsobilosti letadel a leteckých výrobků, letadlových částí a zařízení a schvalování organizací a personálu zapojených do těchto úkolů (Úř. věst. L 315/1).

- Druhé rozšíření

Agentura vydala stanoviska v první fázi (zrychlený postup) ke třem základním předpisům v oblasti ATM a pokračovala v činnostech souvisejících s tvorbou právních předpisů v souladu se schválenými prioritami. Agentura EASA rovněž vydala stanovisko k předpisu, kterým se stanoví požadavky pro využívání společného vzdušného prostoru, jehož první hlava se týká softwaru ACAS II verze 7.1, jehož používání je v evropském vzdušném prostoru povinné. Pokračovala tvorba prováděcích předpisů v oblasti bezpečnosti letišť s cílem vydání souvisejících NPA do roku 2011 a přijetí předpisů do roku 2013, jak je stanoveno v základním nařízení.

Na základě žádosti Evropské komise a v souladu s poradenskou úlohou agentury v oblasti bezpečnosti (článek 13a rámcového nařízení o jednotném evropském nebi), přispěla agentura aktivně k přípravě prováděcích předpisů k nařízení o jednotném evropském nebi v oblasti fungování řídicí sítě ATM, systému sledování výkonnosti ATM a poskytování informací k tvorbě a úpravám funkčních bloků vzdušného prostoru (FAB).

- Plnění programu tvorby předpisů na rok 2010: vzájemná spolupráce s dalšími organizacemi

Během realizace svého pracovního programu na rok 2010 pokračovalo ředitelství pro tvorbu předpisů ve spolupráci s organizacemi EUROCONTROL, SESAR a ICAO.

Bylo uzavřeno pracovní ujednání mezi agenturou a organizací EUROCONTROL a byl přijat pracovní program na rok 2011 a související specifikace úkolů v rámci úsilí o dosažení co největší součinnosti úkolů v obou organizacích a v rámci pomoci při uplatňování změn regulačního prostředí v oblasti ATM. Byl rovněž vytvořen úzký pracovní vztah v oblasti ochrany životního prostředí.

Byla formálně stvrzena dohoda mezi agenturou a společným podnikem SESAR vymezující úkoly a postupy v souvislosti s programem SESAR. Pokud jde o regulaci, podílí se agentura na plánování, přípravě návrhů předpisů v oblasti bezpečnostní dokumentace a zároveň sehrává klíčovou úlohu při ověřování pracovních souborů programu SESAR. Agentura rovněž podporovala program SESAR pro ověřování bezpečnostních hledisek souvisejících s realizací programu.

Agentura EASA rovněž pokračovala v přímé účasti na jednotlivých pracovních skupinách a panelech organizace ICAO, čímž rozvíjela svou spolupráci s organizací ICAO a její podporu v oblasti tvorby nových předpisů a norem. Agentura EASA spolupracovala skupinou odborníků a panely organizace ICAO v oblasti provozu a služeb letišť a studijní skupiny organizace ICAO pro provoz bezpilotních leteckých systémů a skupiny odborníků na novou generaci odborníků v oblasti letectví (NGAP). Rovněž se účastnila zasedání skupiny odborníků pro hlučnost letadel, emise letadel a pro modelování a databáze. Agentura podpořila Evropskou komisi při přípravě zasedání řídicí skupiny ICAO/CAEP.

3.3. Klíčové ukazatele výkonnosti

Cíl	KUV	Cíl pro rok 2009	Cíl pro rok 2010	Výsledek v roce 2010
Zlepšení procesu tvorby právních předpisů pořádaním konferencí s cílem komunikace se zainteresovanými subjekty v co nejranější fázi procesu	Počet konferencí na vysoké úrovni pořádaných na počátku nových úkolů	4	4	6 ⁷
Větší aktivita ve vztahu k orgánům ICAO, členským státům a EU s cílem zastávat vůdčí úlohu při přípravě předpisů a stanovování bezpečnostních cílů	Přijetí a míra uplatňování politiky výměny informací s uvedenými klíčovými subjekty	Přijetí politiky navržené v rámci regulace ze strany ředitelů	Politika realizována ze 75 %	95 %
Realizace přijatého pracovního programu regulace	Realizace úkolů v %	95 %	95 %	135 %

⁷ Informační den agentury EASA – druhé rozšíření pravomocí EASA: letiště a ATM, část 21J/145 koordinační seminář – diskuse o přijímání dílů a oprav, seminář k MDM.047, konference M.014 a 145.012, AR/OR, konference OPS k části CAT a části SPA.

4. Certifikace výrobků

4.1. Cíl a rozsah působnosti

Agentura je zodpovědná za typovou certifikaci letové způsobilosti leteckých výrobků, částí a zařízení a certifikaci ochrany životního prostředí. Tato odpovědnost zahrnuje počáteční certifikaci nových typových konstrukcí a řadu souvisejících činností, jako např. doplňkové typové certifikace, schvalování změn a oprav. Zahrnuje navíc činnosti zajišťující zachování letové způsobilosti certifikovaných produktů, částí a zařízení v průběhu celé jejich životnosti. Sem patří i okamžitá reakce na problémy v oblasti bezpečnosti a vydávání a šíření příslušných povinných informací (příkazů k zachování letové způsobilosti, AD).

Ředitelství agentury pro certifikaci se v roce 2010 kromě plnění svého hlavního úkolu – certifikace letové způsobilosti leteckých výrobků, částí a zařízení a certifikace ochrany životního prostředí – soustředilo na posílení úkolů souvisejících se zachováním letové způsobilosti a přípravu nových oblastí realizace.

4.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010

Ředitelství pro certifikaci iniciovalo a aktivně podporovalo rozvoj nových systémů (nástrojů a pracovních metod) souvislého sběru, analýzy a zaznamenávání příchozích informací v oblasti bezpečnosti. Rovněž přispělo k rozvoji regulačního rámce pro nové odpovědnosti agentury. Poskytlo rovněž podporu v rámci přezkumu stávajícího nařízení o poplatcích a platbách⁸ s cílem vytvořit odpovídající mechanismus financování nových činností.

Ředitelství přizpůsobilo svou organizaci a vytvořilo oddělení pro řízení letového provozu (ATM) a letové navigační služby (ANS), které budou zodpovědné za šetření a dohled nad systémy používanými při poskytování služeb ATM/ANS.

Rozvoj programů odborných stáží určených mladým inženýrům se dále prohloubil prostřednictvím rozhodnutí výkonného ředitele⁹, kterým se stanoví obecný rámec programů stáží v agentuře EASA.

Agentura aktivně podporuje vlastní spolupráci se zúčastněnými subjekty prostřednictvím řady specificky zaměřených událostí (kurzů, seminářů, setkání řídicích pracovníků atd.) i prostřednictvím nově vytvořeného komunikačního nástroje – certifikačních memorand¹⁰.

➤ Typové certifikace letové způsobilosti a ochrany životního prostředí u výrobků letecké techniky, letadlových částí a zařízení

- Vývojové trendy obdržených žádostí

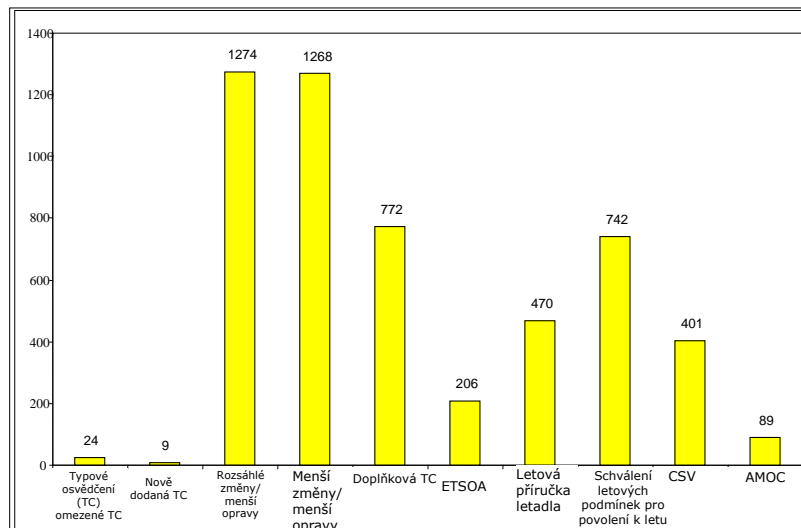
Z počtu nových žádostí o certifikaci letové způsobilosti a ochrany životního prostředí, které byly agentuře předloženy v roce 2010, vyplývá, že letecké odvětví se z finanční krize zotavilo. Počet (5 255) se v porovnání s rokem 2009 nezměnil. Žádosti o certifikaci nové typové konstrukce byly podávány pro různé typy výrobků od vzducholodí, balonů,

⁸ Nařízení Komise (ES) č. 593/2007 ze dne 31. května 2007 o poplatcích a platbách vybíraných Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví a nařízení Komise (ES) č. 1356/2008 ze dne 23. prosince 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 593/2007.

⁹ Rozhodnutí č. 2010/175/E výkonného ředitele agentury ze dne 16. prosince 2010 o pravidlech, jimiž se řídí programy stáží v agentuře EASA.

¹⁰ Cílem certifikačních memorand EASA je vyjasnit obecný záměr činností agentury v otázkách konkrétních certifikací. Mají poskytovat pokyny ke konkrétním tématům a jako nezávazné dokumenty mohou poskytnout doplňující informace a pokyny k prokázání shody s platnými normami.

motorů, vrtulí až po malé letouny a letadla s rotující nosnou plochou. Pokud jde o velké letouny, kanadský výrobce letadel Bombardier požádal o souběžnou evropskou (EASA) a kanadskou (Transport Canada Civil Aviation, TCCA) certifikaci svých dvoumotorových letounů se středním doletem řady C (CS100 a CS300). Následující graf nabízí přehled povahy obdržených žádostí:

- Hlavní probíhající víceleté programy typové certifikace

Bylo odvedeno značné množství práce na řadě víceletých projektů typové certifikace, jako např. na letounu Airbus A350, vojenském dopravním letounu A400M, vrtulníku Eurocopter EC175 a rovněž na ověřování obchodních tryskových letounů Embraer EMB-550 a EMB-545, Mitsubishi Regional Jet (MRJ), víceúčelového vrtulníku HAL Dhruv a tryskového letounu pro regionální osobní přepravu Suchoj Superjet 100. V roce 2010 dospělo do závěrečné fáze ověřování tryskových dopravních letounů B787 a B747-8, i když u obou projektů došlo v důsledku technických problémů k určitému zpoždění.

- Počet vydaných osvědčení

V průběhu roku bylo vydáno 3 996 osvědčení¹¹. Osvědčení bylo uděleno dvoumotorovému jednoplošníku s tlačnou vrtulí Skycar, turbínovému motoru SaM146-IS17, dieselovému pístovému motoru TDA CR 1.9 8V a vrtuli Helix H50F. Agentura navíc dokončila ověřování brazilských lehkých obchodních tryskových letounů Embraer EMB-505, amerických superstředních obchodních tryskových letounů Hawker Model 4000 a různých typů horkovzdušných balonů australské společnosti Kavanagh. Typové osvědčení pro zvláštní účely získala společnost Beriev Aircraft Company pro své víceúčelové obojživelné letadlo Be-200ES-E.

➤ Zachování letové způsobilosti

- Problém se sedadly společnosti Koito Industries

Na řešení hledisek problému padělání výsledků zkoušek sedadel, jehož se dopustila japonská společnost Koito Industries Ltd., spolupracovala agentura EASA velmi těsně se svým protějškem z USA, federálním úřadem pro letectví (FAA), na stanovení závazných opatření, jejichž výsledkem bylo harmonizované znění návrhu příkazu k zachování letové způsobilosti (PAD) ze strany agentury EASA a oznámení o navrhovaném právním předpisu (NPRM) ze strany úřadu FAA. Před zveřejněním závěrečného znění předpisů

¹¹ Osvědčením se rozumí jakékoli schválení, průkaz způsobilosti nebo jiný doklad vydaný jako výsledek certifikace.

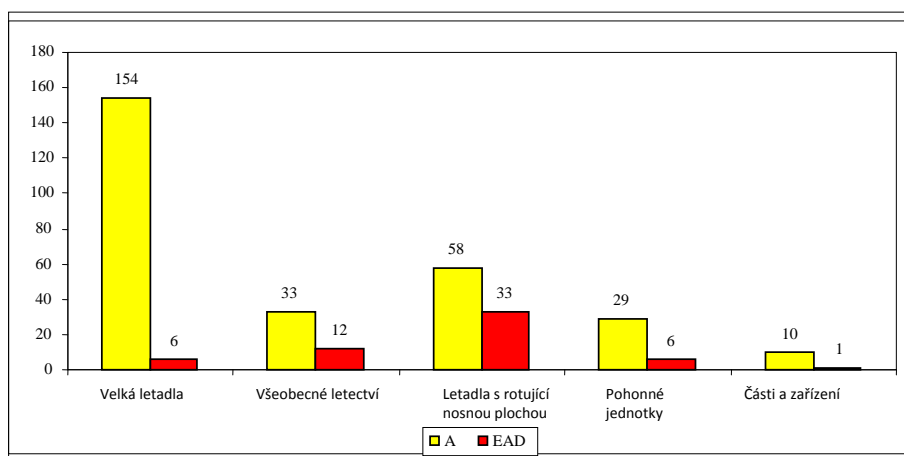
byla uspořádána dvě přípravná setkání se zástupci průmyslu, jejichž cílem bylo usnadnit průběh období pro podávání připomínek.

- Nehoda letounu společnosti Qantas

V průběhu roku se ředitelství aktivně podílelo na šetřeních a analýze nehod a incidentů, včetně nehody letadla Airbus A380 společnosti Qantas Airlines, k níž došlo v listopadu roku 2010.

- AD a EAD

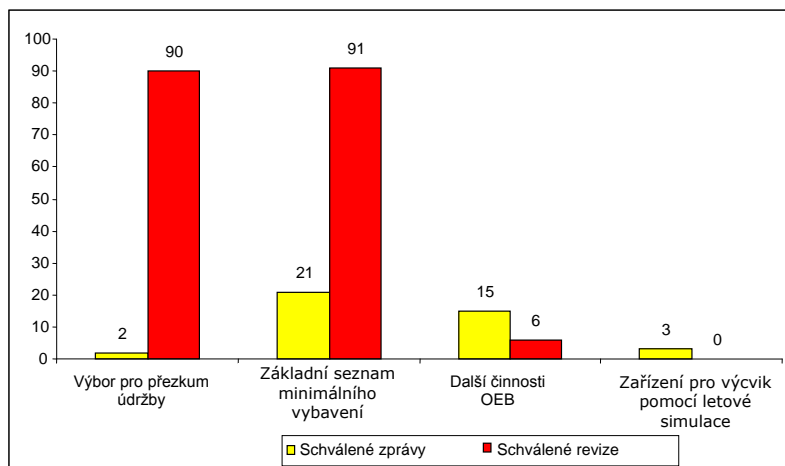
V zájmu zajištění zachování letové způsobilosti v souvislosti s výrobky, částmi nebo zařízeními, nad nimiž vykonává agentura dohled, bylo vydáno 284 příkazů k zachování letové způsobilosti (AD) a 58 nouzových příkazů k zachování letové způsobilosti (EAD). Podrobnější údaje jsou uvedeny v následujícím grafu:

➤ **Certifikační úkoly související s provozem**

Mezi tyto činnosti patří proces Výboru pro přezkum údržby (MRB) a široké spektrum činností Operačního hodnoticího výboru (OEB), jako např. základní seznam minimálního vybavení (MMEL), otázky typového výcviku letové posádky a palubních průvodčích a schvalování osvědčení zařízení pro výcvik pomocí letové simulace (FSTD).

Jednotlivé výsledky znázorňuje tento diagram:

4.3. Klíčové ukazatele výkonnosti

Cíl	KUV	Cíl pro rok 2009	Cíl pro rok 2010	Výsledek v roce 2010
Zajištění minimální úrovně dohledu nad zachováním letové způsobilosti	Počet pracovních hodin během roku v poměru k plánovanému počtu hodin	90 %	90 %	88,19 %
Internalizace certifikačních úkolů v souladu s politikou internalizace	Interní počet hodin v poměru k celkovému počtu hodin	62 %	64 %	70,95 %
Zlepšení efektivity práce odborného personálu	Podíl počtu hodin odborné práce (práce na projektu) v poměru k celkovému počtu hodin	65 %	66 %	80,11 %
Zajištění odpovídajícího plnění veškerých certifikačních úkolů stanovených letovými normami	Počet odpracovaných hodin na projekt v poměru k plánovanému počtu hodin	-	90 %	97,85 %
Spokojenost odvětví	Podíl kladné zpětné vazby ze strany dotčených subjektů v rámci dotazníků		80 %	72% (údaj založen na 29% účasti)
Kvalita bezpečnostního dohledu v souvislosti s konstrukcí (IAW&CAW)	Počet závažných incidentů nebo nehod (CS 25 a CS 29 a/c) způsobených nebo zčásti způsobených konstrukčními nedostatky		Stejný nebo menší než průměr za posledních 10 let	Přezkoumávání s cílem vypracovat smysluplnější ukazatel

5. Schválení organizací

5.1. Cíl a rozsah působnosti

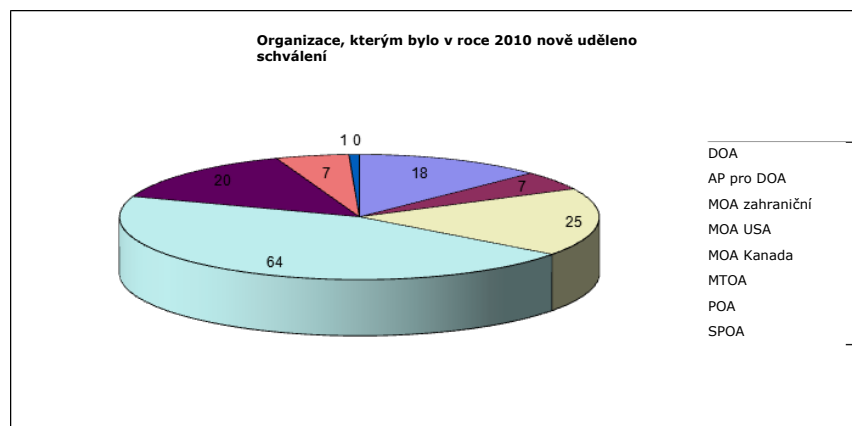
Agentura EASA je odpovědná za schvalování organizací zabývajících se projektováním bez ohledu na jejich umístění a organizací odpovědných za výrobu, údržbu, výcvik údržby a řízení zachování letové způsobilosti, které se nacházejí mimo území členských států. Sem spadá rovněž schvalování výrobních organizací nacházejících se na území jednoho nebo více členských států, pokud o to tyto členské státy žádají.

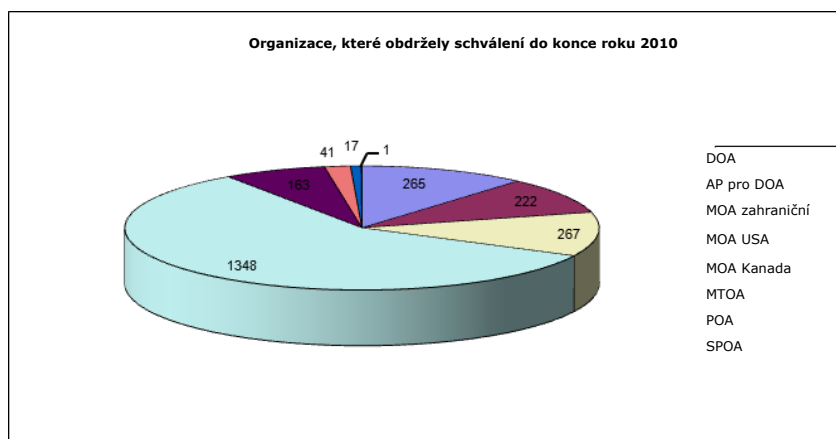
Činnosti v oblasti schválení organizací v roce 2010 dosáhly s ohledem na počáteční působnost agentury vyspělé úrovně v rovině činností i v rovině metodologie. V roce 2010 se činnosti agentury soustřeďovaly na posílení stávajících metod a přístupů schvalování organizací a na přípravu nových oblastí působnosti a uplatňování souvisejících postupů, např. rozšíření vydávání průkazů způsobilosti letovým posádkám a ATM/ANS (zrychlený postup).

5.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010

Činnosti vydávání schválení organizací se v roce 2010 stabilně rozrůstaly – včetně schválení organizace k projektování (DOA) / alternativních postupů (AP) DOA, schválení organizace k výrobě (POA) a schválení organizace k údržbě / zachování letové způsobilosti (MOA/COA). Byl posílen dohled nad evropským jednotným schválením organizace k výrobě (SPOA) společnosti Airbus a to i v mimoevropských závodech. Údaje související s opravňováním organizací lze shrnout následovně:

Organizace, kterým bylo v roce 2010 nově uděleno schválení

Organizace schválené k 31. prosinci 2010**➤ Schválení organizace k projektování**

Ke dni 31. prosince 2010 bylo vydáno celkem 265 DOA, z nichž 192 agentura internalizovala. 73 DOA zůstává v působnosti NAA. 92 organizací absolvovalo úvodní hodnocení pro DOA a 45 bylo držiteli alternativních postupů pro DOA. Internalizace činností dosáhla očekávaného cíle. V roce 2010 byly 3 další organizace převedeny pod pravomoc vedoucích skupin agentury EASA, včetně 1 DOA a 2 držitelů alternativních postupů pro DOA. K dalším převodu dojde v případě, že se vnitrostátní letecké úřady rozhodnou ukončit svou činnost nebo pokud to bude vyžadovat rozšíření oblasti působnosti DOA.

➤ Schválení organizace k výrobě

Došlo k posílení vztahů s příslušným čínským úřadem pro výrobní zařízení ohledně dvou držitelů POA vydaných agenturou EASA a konečné montážní linky (FAL) společnosti Airbus v Číně. Kromě toho byl zřízen a posílen postup vydávání vývozních osvědčení o letové způsobilosti (E-CofA) pro letadla vyrobená v Číně. Podporu této konkrétní činnosti poskytoval zástupce agentury EASA v Číně.

➤ Schválení organizace k údržbě / k zachování letové způsobilosti

V oblasti schválení organizací k údržbě a k zachování letové způsobilosti agentura EASA zajišťovala odborná šetření, jakož i průběžný dohled nad organizacemi ve většině případů externě prostřednictvím NAA členských států. V zájmu zachování a rozvoje odbornosti a s cílem účinně řídit činnost vykonávanou NAA vyřizují vlastní odborníci agentury pouze omezené množství schválení. Agentura EASA přispěla k hladkému přechodu ze stávající dvoustranné dohody o údržbě k nové dvoustranné dohodě mezi EU a USA.

5.3. Klíčové ukazatele výkonnosti

Cíl	KUV	Cíl pro rok 2009	Cíl pro rok 2010	Výsledek v roce 2010
Zavedení prostředků kontroly výkonnosti dohledu NAA s cílem zajištění společného výkonu dohledu nad organizacemi bez ohledu na to, zda bude dohled vykonávat agentura EASA nebo NAA jejím jménem	Počet inspekcí NAA s účastí vedoucích týmů agentury EASA nebo řídicími pracovníky EASA	Není stanoven	5 %	3,8 %

Zavedení nových oblastí působnosti časově přizpůsobených změnám prováděcích lhůt	Dostupnost plánu realizace	Pravidelné upravování plánu realizace	Zavedení nových oblastí působnosti v souladu s plánem realizace	Úprava plánu realizace v souladu se změnami ukazatelů
Aktivní rozvoj strukturálních vazeb s Komisí a hlavními regulačními orgány v oblasti provozovatelů ze třetích zemí při zachování nezávislosti agentury	Počet pravidelných schůzek s Evropskou komisí	Není stanoven	Čtvrtletní schůzky	Pořádání pravidelných schůzek
Příprava odpovídajících postupů pro externí zadávání úkolů NAA s ohledem na nové oblasti působnosti	Poměr úkolů provedených externími pracovníky v porovnání s úkoly provedenými pracovníky EASA	Ukončení etapy návrhů postupů pro externí zadávání úkolů	Vytvoření postupů pro externí zadávání úkolů (cíl 80 %)	Úprava postupů pro externí zadávání úkolů v důsledku odložení politiky externího zadávání úkolů
Vytvoření systému dohledu založeného na riziku s vymezenou zkušební a zaváděcí fází	Zavedení fází systému dohledu založeného na riziku v poměru k plánu realizace	Ukončení přípravné fáze	Ukončení zkušební fáze	Dokončení koncepce, další pokrok podle dostupnosti zkušebních nástrojů

6. Kontroly členských států

6.1. Cíl a rozsah působnosti

Agentura pomáhá Evropské komisi při sledování jednotného a účinného uplatňování právních předpisů Unie ze strany vnitrostátních leteckých úřadů členských států prostřednictvím normalizačních inspekcí. Tyto normalizační inspekce mohou zahrnovat také šetření v podnicích nebo sdruženích podniků pod dohledem kontrolovaného NAA.

V oblasti počáteční letové způsobilosti a zachování letové způsobilosti sleduje agentura soulad NAA s požadavky základního nařízení a souvisejících prováděcích pravidel podle rámce stanoveného v nařízení Komise (ES) č. 736/2006.¹² V oblasti leteckého provozu (OPS), vydávání osvědčení členům letové posádky (FCL) a zařízení pro výcvik pomocí letové simulace (FSTD) provádí agentura normalizační inspekce s cílem zajistit bezproblémový přechod a předejít jakýmkoli bezpečnostním nedostatkům, než budou přijaty nové prováděcí předpisy EU. Dřívější společné letecké předpisy (JAR) a pro letouny provozované v rámci obchodní letecké dopravy požadavky nařízení Rady (EHS) č. 3922/91¹³ ("EU-OPS") jsou nadále v platnosti.

V roce 2010 se agentura dále zaměřovala na posílení své činností v oblasti normalizace a usilovala o soustavné zlepšování procesu normalizace.

6.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010

➤ Oblast působnosti

V roce 2010 se normalizace týkala 46 zemí: 31 „států EASA“ a 15 států, které s agenturou EASA podepsaly pracovní ujednání (WA). V průběhu roku byly provedeny inspekce ve 26 „státech EASA“ a 7 „státech WA“. Postup normalizace nadále kombinuje všechny sektorové inspekce plánované pro danou zemi s cílem poskytnout Evropské komisi soudržný „globální přehled“ o všech odborných oblastech. Díky tomu bylo přibližně 90 % pravidelných inspekcí v roce 2010 plánováno a provedeno jako „kombinované inspekce“.

➤ Fond inspektorů

Agentura EASA je odhodlána využívat vyslané inspektory NAA ve svých týmech v zájmu využití jejich schopností a praktických zkušeností a zároveň za účelem šíření a společného porozumění platných požadavků mezi všemi NAA (aktivní normalizace). V roce 2010 tvořili 95 členů inspekčních týmů vyslaní inspektoři NAA (54 %). Byl poskytnut úvodní výcvikový kurz 3 normalizačním inspektorům a výcvik více než 40 novým inspektorům zejména v oblasti FCL, OPS a FSTD.

¹² Nařízení Komise (ES) č. 736/2006 ze dne 16. května 2006 o pracovních postupech Evropské agentury pro bezpečnost letectví pro provádění normalizačních inspekcí, Úř. věst. L 129/10.

¹³ Nařízení Komise (ES) č. 859/2008 ze dne 20. srpna 2008, kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 3922/91, pokud jde o společné technické požadavky a správné postupy platné pro obchodní leteckou dopravu, Úř. věst. L 254/1.

➤ **Klíčové výsledky v oblasti normalizace**

V roce 2010 bylo provedeno 111 v normalizačních inspekci¹⁴:

Druh inspekce	IAW	CAW	OPS	LIST	MEST	FSTD
Pravidelné	14	22	12	18	18	7
Následné	0	4	9	3	2	0
Inspekce prováděné ad hoc	0	1	1	0	0	0
Celkem	14	27	22	21	20	7

Na základě těchto inspekci bylo oznámeno 949 nálezů, z toho 876 bylo klasifikováno jako neshoda s požadavky vyžadující předložení a realizaci plánu nápravných opatření ze strany NAA, u nichž byla inspekce prováděna. Přibližně 20 % z těchto nálezů bylo označeno za závažné nedostatky, které by mohly vzbuzovat obavy v oblasti bezpečnosti, pokud by nedošlo k nápravě.

Veškeré plány nápravných opatření předložené NAA zhodnotil příslušný normalizační odbor. V několika konkrétních případech nebylo dosaženo dohody, v důsledku čehož byly vydány dodatečné zprávy. Schválená opatření agentura sleduje s cílem zajistit jejich realizaci.

➤ **Normalizační schůzky**

V roce 2010 uspořádal odbor normalizace 10 schůzek, kterých se zúčastnilo celkem 448 zástupců NAA. Normalizační schůzky se osvědčily jako účinný nástroj dosažení vyšší úrovně společného porozumění a výkladu platných požadavků. Závěry z každé schůzky jsou předávány ředitelství pro tvorbu předpisů k dalšímu zpracování těch údajů, které mohou představovat podklady pro tvorbu nových předpisů. Agentura se na základě kladné odezvy ze strany NAA rozhodla zvýšit četnost normalizačních schůzek.

➤ **Soustavné zlepšování procesu normalizace**

Normalizační proces je v současnosti rozvinutý a úspěšně plní stanovené cíle.

Agentura přesto usiluje o soustavné zlepšování kvality, účinnosti a účelnosti procesu. V tomto smyslu byla přijata řada opatření, která budou dále zlepšována v roce 2011 i poté, přičemž celý proces projde důkladným vyhodnocením na základě metody soustavného sledování (CMA) založené na riziku.

Tento dynamický přístup se osvědčil během zářijového auditu IAS¹⁵. Zpráva z auditu dospěla k závěru, že zavedený systém vnitřní kontroly poskytuje přiměřenou záruku dosažení cílů v oblasti inspekci NAA.

¹⁴ Odbor normalizace se navíc podílel na 7 zahraničních normalizačních inspekci (v USA, Kanadě a Brazílii) a 9 akreditačních inspekci.

¹⁵ Útvar interního auditu Evropské komise.

6.3. Klíčové ukazatele výkonnosti

Cíl	KUV	Cíl pro rok 2009	Cíl pro rok 2010	Výsledek v roce 2010
Provedení dohodnutého počtu inspekcí v souladu se schváleným ročním plánem	Podíl uskutečněných inspekcí v poměru k plánovaným inspekcím (v %)		100 % plánovaných inspekcí + ad hoc a dalších neočekávaných inspekcí	Plánovaných: 104 Provedených: 111 (2 ad hoc)
Rozšíření normalizačních schůzek na nové oblasti působnosti	Počet normalizačních schůzek v poměru k jednotlivým oblastem	1 schůzka na každou oblast působnosti	1 schůzka na každou oblast působnosti	2 schůzky na oblast působnosti u nových oblastí působnosti
Aktivní podíl na kurzech poskytovaných NAA	Počet aktivně se účastnících pracovníků	1 pracovník na každou oblast působnosti	Alespoň 1 pracovník na každou oblast působnosti	1 zúčastněný pracovník na každou oblast působnosti
Rozšíření stejných kvalifikací inspektorů na OPS/FCL/FSTD		Vytvoření seznamu inspektorů pro kvalifikaci	Zahájení kvalifikací	Kvalifikace zahájeny
Pokračování v rozšiřování stávajícího fondu inspektorů		Nárůst o 10 %	Nárůst o 10 %	Průměrný nárůst za rok 2010 > 10%
Prověření možností (ochoty) krátkodobých (jednoročních) stáží pracovníků NAA u agentury EASA	Zjištění potřeby a vytvoření postupů	Odeslání dopisu všem NAA s cílem předběžně stanovit počty	Alespoň 1 vyslaný odborník	1 vyslaný vnitrostátní odborník v roce 2010
Zavedení plánování inspekcí pomocí indexu reaktivity		Upravení postupů tak, aby zohledňovaly možné dopady uplatňování systému založeného na rizicích (kratší 1 rok, delší 3 roky)	Upravení postupů tak, aby zohledňovaly možné dopady uplatňování systému založeného na rizicích (kratší 1 rok, delší 3 roky)	Částečně dosaženo; postupy jsou upravovány tak, aby zohledňovaly přístup založený na riziku v souladu s modelem ICAO CMA

7. Provozovatelé

7.1. Cíl a rozsah působnosti

Útvar pro provozovatele zahrnuje činnosti programu Evropského společenství pro posuzování bezpečnosti zahraničních letadel (SAFA) a schvalování provozovatelů ze třetích zemí (TCO).

Činnost SAFA prováděná agenturou EASA je koordinační funkcí, která zahrnuje:

- vedení a aktualizace databáze zpráv z inspekcí SAFA na odbavovací ploše;
- tvorbu analýz a zpráv o shromážděných údajích;
- posilování organizace a provádění výcvikových kurzů;
- předkládání návrhů příruček a postupů;
- posilování normalizace činností SAFA.

Kromě toho je agentura ve smyslu článku 23 základního nařízení EASA odpovědná za vydávání oprávnění provozovatelů ze třetích zemí (TCO), kteří chtějí létat ve vzdušném prostoru EASA a přistát v některé zemi EASA.

V roce 2010 se agentura zaměřovala na další posilování programů SAFA, (včetně např. rozvoje a šíření nově vyvinuté aplikace SAFA, uplatňování centralizovaného systému následných nápravných opatření a soustavou aktualizací postupů SAFA), na provádění normalizačních auditů SAFA u NAA a na poskytování soustavné podpory Komisi ve Výboru pro leteckou bezpečnost (ASC) v otázce bezpečnostního seznamu EU.

Pokud jde o TCO, soustřeďovala se agentura na přípravné práce (přesné vymezení oblasti působnosti, pracovní náplň a postupy).

7.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010

SAFA

➤ Posílení programu SAFA

V roce 2010 zahájila agentura EASA opětovný vývoj nové aplikace a databáze SAFA stanovením požadavků na vysokou úroveň a podrobných obchodních požadavků. Tato nová aplikace bude poskytovat komplexní podporu celému procesu (příprava, vypracování zpráv, následná opatření a uzavření nálezu).

Analýza SAFA byla provedena v souladu se stanoveným harmonogramem. Před pravidelnými analýzami byly provedeny přezkumy kvality zaměřené na zjištění chyb při vypracovávání zpráv. Výsledky analýzy stejně jako výsledky procesu stanovování priorit inspekcí programu SAFA byly předloženy na zasedání Výboru pro leteckou bezpečnost (bezpečnostní list). Na žádost Evropské komise byla na podporu prováděných šetření v několika případech rovněž provedena řada analýz ad hoc.

V roce 2010 byly přezkoumány pokyny programu SAFA (včetně podrobných postupů pro provádění prohlídek na odbavovací ploše, zpracovávání zpráv a následná opatření) s přihlédnutím k nejnovějším změnám platných norem ICAO stejně jako k připomínkám ze strany států, které se podílejí na programu SAFA a výsledkům normalizačních auditů programu SAFA provedených agenturou EASA.

V souladu s instrukcemi směrnice o programu SAFA a v souladu se zadáním pro normalizaci programů SAFA schváleným zúčastněnými státy programu SAFA pokračovala agentura EASA v normalizačním procesu programu SAFA zahájeném v roce 2009. V roce

2010 bylo plánováno a provedeno celkem 24 normalizačních inspekcí v rámci EU a mimoevropských zúčastněných států programu SAFA.

➤ **Mezinárodní propagace programu EU SAFA**

Ve snaze o propagaci programu EU SAFA v mezinárodním měřítku byly zásady a používaná metodologie programu SAFA představeny různým posluchačům z celého světa v rámci Fóra mezinárodní spolupráce EASA a v rámci 2. sympozia globálního plánu pro zajištění bezpečnosti letectví pořádaného organizací ICAO/Výborem pro mezistátní leteckou přepravu. Program SAFA byl rovněž představen na různých seminářích, kurzech a dvoustranných setkáních představitelů několika států: Spojených arabských emirátů, Indie, Venezuely a Číny.

Na základě pověření Evropské komise se agentura rovněž podílela na jednáních s mimoevropskými státy o jejich začlenění do programu EU SAFA. V první etapě byla pozvánka předložena 4 zemím: Brazílii, Kanadě, Maroku a Tunisku, přičemž s Brazílií, Kanadou a Marokem již byla zahájena jednání.

Provozovatelé ze třetích zemí

V rámci své rozšířené působnosti zahájila agentura přípravné práce (přesné vymezení oblasti působnosti, pracovní náplň a postupy) v souvislosti s vydáváním oprávnění provozovatelům ze třetích zemí (TCO). Jedná se o:

- vytvoření komplexního plánu projektu TCO a rozvoj vstupních prvků na výkonnosti založeného dohledu s přihlédnutím k zásadám posouzení rizika;
- navržení technických a administrativních postupů agentury EASA pro TCO;
- podporu tvorby předpisů v oblasti oprávnění TCO;
- zahájení nábory pracovníků.

V souvislosti s bezpečnostním seznamem EU měla Evropská komise pravidelnou podporu agentury. Agentura EASA se účastnila přípravných slyšení se zahraničními úřady a zahraničními provozovateli a zajišťovala odbornou pomoc v řadě hodnotících misí v rámci Výboru pro leteckou bezpečnost. Oddělení TCO převzalo koordinační úlohu a obnovilo činnost pracovní skupiny pro analýzu zpráv USOAP organizace ICAO, která byla pozastavena.

7.3. Klíčové ukazatele výkonnosti

Cíl	KUV	Cíl pro rok 2009	Cíl pro rok 2010	Výsledek v roce 2010
Účast na seminářích, konferencích a přednáškách	Počet iniciativ mimo plánované události	Alespoň 3	Alespoň 3	4
Představení systému ES – SAFA během příslušných mezinárodních konferencí a na žádost jednotlivých států, aby i další významné letecké úřady přijaly metody prohlídek na odbavovací ploše	Počet zahraničních prezentací a výměn s úřady třetích zemí		5	7
Kvalifikace inspektorů SAFA	Dokončení výcviku u schválené organizace výcviku EASA		Každým rokem patrné zlepšení	Dokončení obchodních požadavků pro databázi SAFA. Zahájena činnost vlastního vývoje.
Vývoj databáze programu SAFA.	Snadná použitelnost a kvalitní výstupy	5 inspekci	24 inspekci	24 (100 %)

8. Mezinárodní spolupráce

8.1. Cíl a rozsah působnosti

Agentura pomáhá při uzavírání pracovních ujednání se zahraničními NAA nebo v pomoci Evropské komisi při sjednávání dvoustranných dohod o bezpečnosti letectví (BASA). Agentura navíc pomáhá rozvojovým zemím zlepšovat jejich schopnosti v oblasti a regulace.

8.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010

➤ Dvoustranné dohody a pracovní ujednání

Dne 14. července 2010 ve městě Brasilia byla podepsána dvoustranná dohoda o bezpečnosti civilního letectví mezi Brazílií a EU, včetně příloh o certifikaci leteckých produktů a služeb.

Bylo podepsáno 8 pracovních ujednání (WA) mezi agenturou EASA a čínským úřadem CAAC, uzavřeno mezinárodní partnerství s Ruskem, podepsány 2 změny dodatků s Japonskem a jeden dodatek se Spojenými arabskými emiráty.¹⁶

➤ Odborná spolupráce

Agentura EASA poskytuje podporu Evropské komisi při tvorbě a realizaci projektů evropské pomoci (např. v jižní Asii, jihovýchodní Asii, Indii, Číně, Demokratické republice Kongo, Rusku, na Balkáně, ve Středomoří a ve střední Asii).

Odborná spolupráce agentury EASA zahrnovala: 1. přímé řízení specializovaných programů pomoci a 2. účast na misích odborné pomoci v Gabunu, Kongu, Bangladéši, v Černé Hoře, Gruzii, Kostarice a Malawi.

V dubnu 2010 se v Dubaji konalo druhé Fórum mezinárodní spolupráce (ICF-2) agentury EASA.

8.3. Klíčové ukazatele výkonnosti

Cíl	KUV	Cíl pro rok 2009	Cíl pro rok 2010	Výsledek v roce 2010
Podpora systému EASA prostřednictvím dvoustranných dohod, pracovních ujednání a místních zástupců	Počet v současnosti aktivně pobíhajících iniciativ	1 (1 dvoustranná dohoda s Kanadou + začátek rozšiřování)	Pokračující rozšiřování	Systém EASA je soustavně propagován, např. prostřednictvím: 1. podpory dvoustranných dohod (Brazílie) 2. pracovních ujednání (8 s CAAC, 2 s JCAB, 1 s IAC)
Rozvoj k výcviku a pořádání odborných seminářů	Ukazatelem je počet uspořádaných seminářů vysvětlujících dopad regulace EU.	3	1 konference skupiny EASA	12 uspořádaných aktivit 8 misí na téma bezpečnostního seznamu a odborné pomoci IPA
Převzetí vedení koordinace jednotlivých subjektů v rámci odborné spolupráce v Evropě	Počet činností v rámci odborné spolupráce koordinovaných s agenturou včetně pracovních ujednání se zeměmi, které nejsou členy JAA EASA	Zahájení evropské koordinace	1 koordinovaný program s ECAC	3 události ICF s účastí NAA Projekt IPA

¹⁶ Úplný seznam pracovních ujednání agentury EASA naleznete na internetové stránce agentury EASA pod následujícím odkazem: <http://www.easa.europa.eu/rulemaking/international-cooperation-working-arrangements.php>.

9. Podpůrné činnosti

9.1. Cíl a rozsah působnosti

Podpůrné činnosti agentury EASA zahrnují celkové řízení a správu agentury. Sem spadá celková organizace (řízení, plánování, celková koordinace mezi ředitelstvími), komunikace, právní poradenství, audit a kvalita. Do těchto činností navíc spadá i administrativní podpora a podpora IS (finance, řízení lidských zdrojů, zadávání zakázek, obchodní a informační služby) a provozní podpora (správa žádostí, bezpečnostní šetření, akreditace, odborný výcvik, smlouvy s NAA).

Hlavní úkoly v oblasti podpory v roce 2010 zahrnovaly dokončení certifikace podle normy ISO9001:2008, další upevnění projektu ERP/SAP a další prohloubení procesu rozvoje lidských zdrojů.

9.2. Nejdůležitější úspěchy dosažené v roce 2010

Globální řízení

V roce 2010 uspořádaly USA a EU ve městě New Orleans ve státě Louisiana ve dnech 8.–10. června mezinárodní konferenci o bezpečnosti letectví pod názvem *Globální řízení bezpečnosti: zavedení společné kontroly*, které se zúčastnilo více než 300 zástupců NAA, odvětví a organizací.

Služby správy žádostí a zadávání zakázek

V roce 2010 byla zahájena příprava administrativních procesů pro novou oblast působnosti agentury, včetně vypracování formulářů žádostí a certifikátů potřebných pro nové úkoly.

Do konce roku 2010 dosáhly výnosy z poplatků a plateb očekávané výše 72 milionů EUR. Dále byla se zástupci odvětví a s Komisí projednávána třetí generace nařízení o poplatcích a platbách a správní radě byl v červnu 2010 předložen konsolidovaný návrh nařízení.

Byla zavedena koncepce jednotlivých objednávek pro externí zadávání úkolů spojených s certifikací. Plánování a příprava externího zadání úkolů spojených s certifikací (nová i stávající oblast působnosti agentury) byly zahájeny ve čtvrtém čtvrtletí roku 2010.

V průběhu roku bylo vyhlášeno 23 zadávacích řízení na zakázky o vysoké hodnotě jak v oblasti provozních, tak administrativních potřeb. Celkem 20 z nich bylo úspěšně dokončeno a bylo podepsáno 29 smluv o vysoké hodnotě v celkové výši přibližně 14 milionů EUR. Navíc bylo podepsáno 428 smluv na základě zadávacích řízení na zakázky o nízké hodnotě v celkové výši přibližně 1,65 milionů EUR.

Finanční služby

Odbor finančních služeb dosáhl v roce 2010 uspokojivého plnění rozpočtu ve výši 98,4 %. Podrobné informace o finančních výsledcích jsou uvedeny v **příloze 4**.

Došlo k dalšímu posílení a systematickému využívání systému podnikového plánování zdrojů (ERP) pro všechny typy finančních transakcí a roční uzávěrku.

Obchodní plán agentury na léta 2011–2015 byl přezkoumán a v prosinci 2010 přijala správní rada jeho novou verzi, včetně souboru úsporných opatření ve výši 3 milionů EUR v oblasti dotací EU.

Právní služby

Právní služby aktivně přispěly k výstupům tvorby právních předpisů, včetně řady významných problémů, jakými jsou stanoviska k požadavkům na zdravotní způsobilost a AOR a NPA k omezení letové doby a provozovatele ze třetích zemí.

Právní oddělení navíc poskytovalo podporu odborným/provozním funkcím agentury, jako například funkcím souvisejícím s realizací čl. 1 odst. 2 základního nařízení a s uplatňováním ustanovení článku 83a Chicagské úmluvy na systém EU.

Agentura v úzké spolupráci s provozními ředitelstvími a externími právními poradci soustavně koordinovala odpovědi agentury na žádosti ze strany úřadů vyšetřujících nehody a soudních orgánů. Oddělení dále zajišťovalo pokračující zavádění nařízení o ochraně osobních údajů ze strany agentury.

Oddělení rovněž zpracovalo řadu žádostí o přístup veřejnosti k dokumentům a žádost USA o konzultaci třetí strany na základě zákona USA o svobodě informací (FOIA); oddělení rovněž poskytlo rozhodující podporu dalšímu rozvoji politiky agentury v oblasti ochrany bezpečnostních informací.

Sdělení

Internetová stránka easa.europa.eu byla přepracována a obsahuje nyní rozšířené možnosti navigace a vyhledávání. Agentura rovněž posílila svou přítomnost na sociálních sítích prostřednictvím aktivního využívání služeb Facebook a Twitter s cílem informování občanů.

Agentura EASA zveřejnila tisková prohlášení k tématům, jako např. harmonizovaná pravidla pro udělování osvědčení pilotům, návrhy na omezení letové doby, první certifikaci EASA francouzsko-ruského motoru (SaM146) a Bezpečnostní informační bulletin ke krizi se sopečným popelem. Agentura se rovněž významně podílela na řešení krize ohledně problému Qantas / A380 / Trent900.

Pracovníci agentury poskytli množství televizních, rozhlasových a tiskových rozhovorů k tématům, jak je např. vývoj v oblasti tvorby právních předpisů (FCL, FTL atd.) certifikace a strategická bezpečnost.

Mezi publikace zveřejněné v roce 2010 patří: Výroční zpráva o bezpečnosti za 2009, Výroční zpráva za rok 2009, Ročenka za léta 2005–2009, Bezpečnostní práva EHEST, novinky EASA.

Lidské zdroje

Ke konci roku 2010 zaměstnávala agentura EASA celkem 524 dočasných zaměstnanců (TA), tj. o 63 více než v předchozím roce. Agentura EASA rovněž zaměstnávala dalších 54 smluvních zaměstnanců (CA) a 8 vyslaných národních odborníků (SNE). Agentura EASA v roce 2010 uzavřela 92 nových pracovních smluv a čistý počet pracovníků se tak zvýšil o 72. Celkem 20 zaměstnanců agenturu z různých důvodů opustilo (podání výpovědi, ukončení pracovní smlouvy, odchod do důchodu a propuštění) a 31 zaměstnanců úspěšně prošlo expertními a interními výběrovými řízeními.

Agentura zveřejnila 57 inzerátů na volná pracovní místa s cílem obsadit 67 pracovních míst a ukončila 60 výběrových řízení, v nichž bylo obsazeno 66 cílových pracovních míst. Agentura obdržela přibližně 2 800 žádostí a bylo provedeno více než 405 pohovorů.

Čistý nárůst počtu zaměstnanců v roce 2010 (TA/CA/SNE)	72
Počet inzerátů na různá pracovní místa v roce 2010 (TA/CA/SNE)	57
Počet úspěšných interních kandidátů (TA)	31
Počet odchodů zaměstnanců v roce 2010 (TA/CA)	20

Kromě již zaměstnaných pracovníků přijalo dalších 16 kandidátů TA nabídku na zaměstnání a na své místo nastoupí během prvních měsíců roku 2011. Podrobné informace o zaměstnancích agentury za rok 2010 a demografii naleznete v **příloze 5**.

Pokud jde o personální řízení a rozvoj, agentura uspořádala a pomáhala při pořádání 235 všeobecných vzdělávacích kurzů (z toho 104 jazykových/zkušebních), kterých se zúčastnilo celkem 1 248 (684) účastníků. Byl zakoupen nástroj pro řízení výcviku, jehož konfigurace byla zahájena na konci roku 2010. Dokončení a zpřístupnění tohoto nástroje všem pracovníkům je plánováno na druhé čtvrtletí roku 2011.

Na základě postupů hodnocení a nového zařazení bylo 100 pracovníkům navrženo nové zařazení, z toho 68 pracovníků bylo po splnění požadavku čl. 45 odst. 2 (znalost třetího jazyka EU) nově zařazeno. Rok 2010 byl rovněž prvním rokem, kdy byli nově zařazováni i smluvní zaměstnanci.

V roce 2010 byl dokončen projekt pracovního hodnocení. Výsledkem projektu byla aktualizace a doplnění popisu práce všech pracovních pozic v agentuře EASA, hodnocení všech pozic a systém organizačního hodnocení, který bude v roce 2011 nadále přizpůsobován potřebám agentury EASA.

Společnost Ipsos Loyalty GmbH provedla navíc průzkum pracovní motivace, který byl všem pracovníkům k dispozici od prosince 2010 a dne 10. ledna 2011. Kompletní zpráva byla pro pracovníky zveřejněna v prvním čtvrtletí roku 2011.

Byl vypracován seznam odborností v oblasti letectví s informacemi o klíčových oblastech činnosti agentury EASA. Průzkumu s cílem vytvořit záznamy o odborných zkušenostech pracovníků agentury EASA v oblasti letectví je plánován na první čtvrtletí roku 2011.

Odborný výcvik

S cílem vyhovět rostoucí poptávce po včasných a ad hoc výcvikových kurzech byla v roce 2010 přijata tato opatření:

- zefektivnění systému odboru pro odborný výcvik (TTD) pro plánování kurzů, viditelnost a registraci a slučování jednorázových žádostí o kurzy;
- zveřejnění rostoucího počtu kurzů formou elektronického učení (e-learning);
- sdílení osvědčených postupů a potřeb výcviku s NAA prostřednictvím setkání skupiny iniciativy pro společný výcvik (CTIG);
- zefektivnění a úplný katalog fondů technické knihovny a propagace využívání elektronických zkoušek ze strany organizací výcviku a NAA.

K nejdůležitějším úspěchům dosaženým v roce 2010 patří:

- smlouva o kritériích na kvalifikaci inspektorů prostřednictvím postupů CTIG;
- navýšení počtu poskytovatelů elektronických zkoušek na 29 plus 13 NAA členských států;
- přezkum a aktualizace učebních plánů 6 hlavních poskytovatelů elektronických zkoušek;

- zavedení nových technologií výcviku s cílem zohlednit rostoucí základnu zájemců;
- vytvoření a poskytování specializovaných kurzů pro: CS-23, CAW typové konstrukce, odborná příprava vedoucích výcviku (Train the Trainer), smlouvu EU/Kanada;
- úzká spolupráce s odborníky s cílem vytvořit výcvikové kurzy založené na obsahu a odbornosti;
- zveřejnění plánu výcviku na rok 2011 (prosinec 2010).

Výcvik v roce 2010 probíhal takto:

Výcvikové lekce	70
Kurzy	44
Účastníků z EASA	484
Účastníků z NAA	121

Informace a obchodní služby

Pokud jde o obchodní aplikace, byla zahájena řada strategických projektů, například SAFA a IORS, které mají být plně zavedeny během roku 2011. Příslušné oddělení současně poskytuje soustavnou podporu správě a zlepšování řady aplikací týkajících se klíčových oblastí činnosti agentury, jako např. AWD (příkazů k zachování letové způsobilosti), CRT (nástroje pro odpovědi na připomínky) řady internetových stránek „Share point“, systémy lidských zdrojů a WebPortal.

Pokud jde o ERP, pokračovala agentura v optimalizaci tohoto nástroje, doplnila nové prvky a doladila již zavedené funkce.

Pokud jde o infrastrukturu, oddělení IT Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) a agentura EASA se rozhodly účinně spolupracovat v zájmu snížení nákladů prostřednictvím hostingu svých vzdálených datových středisek pro případ výpadku.

Pokud jde o institucionální služby, z výsledku podrobné analýzy požadavků na prostory a provozní účinnost vyplývá potřeba agentury zvážit pro své sídlo alternativní prostory nejpozději při vypršení stávající nájemní smlouvy v roce 2016. Tento proces bude pokračovat po značnou část roku 2011.

V oblasti správy cestování z důvodu plnění pracovních úkolů bylo v důsledku zvýšení počtu služebních cest do měst se zvýšeními bezpečnostními riziky zavedeno pro některá místa určení posouzení rizika.

Pokud jde o správu dokumentů a záznamů, bylo z katalogizováno a přesunuto do ústředního archivu celkem 5 500 složek převedených z JAA.

9.3. Klíčové ukazatele výkonnosti

Cíl	KUV	Cíl pro rok 2009	Cíl pro rok 2010	Výsledek v roce 2010
Zrychlení procesu přidělování úkolů v rámci vydání prvního osvědčení letové způsobilosti	Podíl zpracovaných žádostí v poměru k úkolům přiděleným do 5 pracovních dnů od přijetí žádosti	70 %	75 %	73 %
Zrychlení procesu vydávání osvědčení	Podíl zpracovaných prohlášení o splnění technických požadavků (Technical Visa) v poměru k osvědčením vydaným do 5 pracovních dnů od přijetí „Technical Visa“	70 %	75 %	88 %
Zachování vysoké míry plnění rozpočtu	Podíl splněných závazků v poměru k prognózám při zohlednění celého ročního rozpočtu	98 %	98 %	98 %
Posílení účinnosti postupu vymáhání pohledávek	Průměrný počet dnů do proplacení vymáhacího příkazu	133	120	108
Realizace plánu pracovních míst	Podíl schválených míst pro dočasné zaměstnance, která budou obsazena do konce roku 2010	95 %	98 %	92 %
Stanovení standardního výcvikového programu (společná kritéria pro znalosti, schopnosti a zkušenosti) inspektorů pro bezpečnost letectví	Závěrečný pracovní dokument	Návrh pracovního dokumentu	Schválený a přijatý závěrečný pracovní dokument	Splněno
Podpora využívání systémů elektronických zkoušek externími poskytovateli a rozšíření počtu témat elektronických zkoušek a MCQ	Počet uskutečněných elektronických zkoušek Počet témat pro elektronické zkoušky a MCQ	Počet elektronických zkoušek: 500 Počet témat elektronických zkoušek: nejméně 16	Počet elektronických zkoušek: 1000 Počet témat elektronických zkoušek: nejméně 24	Počet témat elektronických zkoušek: 5
Osvědčení ISO 9001	Získání osvědčení	Příprava a předběžný audit	Osvědčení získáno	Osvědčení uděleno dne 15. prosince 2010
Vytvoření systému jednotné správy záznamů agentury EASA zajišťující shodu a splnění požadavků normy ISO 9001	Úspěšné zavedení softwaru správy záznamů ve všech odděleních		2 pilotní oddělení	Projekt byl pozastaven v důsledku změn priorit v rámci projektů IS

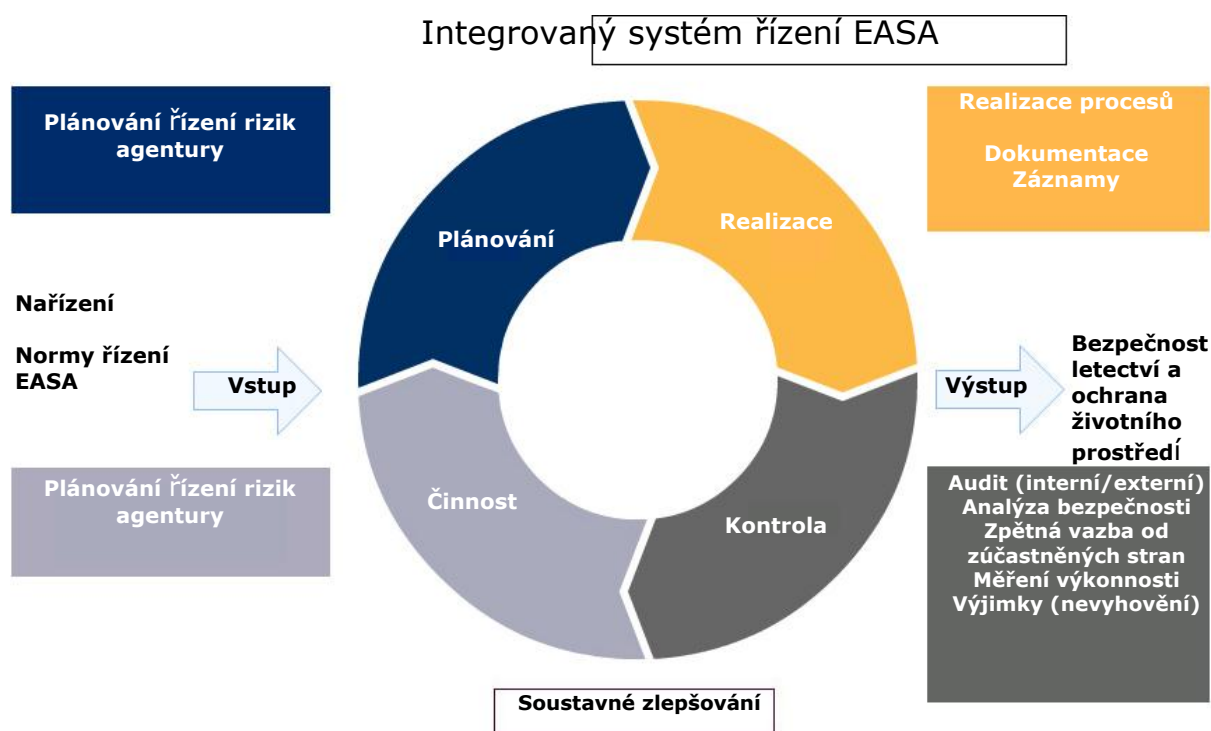
Vnitřní kontrola a zmírňování rizik

➤ Vnitřní kontrola

V roce 2010 agentura EASA sjednotila svůj integrovaný systém řízení (IMS) zavedený v roce 2008 s cílem získat v roce 2010 osvědčení pro normu ISO 9001:2008.

Integrovaný systém řízení agentury EASA je založen na normách řízení, které přijala správní rada agentury v roce 2008 ve smyslu článku 38 finančního nařízení. Tyto normy jsou odvozeny od norem vnitřní kontroly vypracovaných Evropskou komisí a od mezinárodních norem ISO9001:2008. Tento systém představuje základ jak pro vnitřní kontrolu, tak pro neustálé zdokonalování.

Integrovaný systém řízení agentury plně začleňuje koncepci „vnitřních kontrol“, která se zaměřuje na zajištění řádného zmírňování rizik, a tím i zvyšování schopnosti agentury dosáhnout provozních a jakostních cílů, cílů v oblasti shody, či finančních cílů. Systém je založen na čtyřkrokovém rámci vycházejícím z osvědčených postupů několika organizací ze soukromého i veřejného sektoru.

➤ **Zmírňování rizik**

Agentura také zavedla proces ročního posuzování rizik, zaměřený na stanovení rizik na vysoké úrovni v makroprocesu: rizika jsou posuzována z hlediska pravděpodobnosti jejich výskytu a potenciálního dopadu. V následující tabulce jsou uvedena zjištěná rizika a provedená a/nebo iniciovaná opatření na jejich zmírnění za rok 2010.

Rizika	Hlavní činnosti provedené/zahájené v roce 2010
Řídící procesy	
Proti agentuře je podána žaloba a je dotčena odpovědnost agentury.	Plán postupů a opatření, který usnadňuje koordinaci opatření v případě, že je proti agentuře podána žaloba; administrativní postupy pro případ, kdy je vůči agentuře EASA vznesena žádost ze strany státního zástupce, aby se zřekla imunity; řádná komunikační politika (strategie jednotného vystupování); stanovení jednotného komunikačního stanoviska, které bude sděleno uvnitř agentury, zákazníkům a třetím stranám.
Negativní zpravodajství sdělovacích prostředků, například z politických důvodů, včetně stížností zúčastněných subjektů, nebo kvůli nehodě letadla či vážným obviněním z pochybení	Krizový komunikační plán; řádná komunikační politika (strategie jednotného vystupování); stanovení jednotného komunikačního stanoviska, které bude sděleno uvnitř agentury, zákazníkům a třetím stranám.
Nedostatečné poskytnutí zdrojů v souvislosti se stávajícími nebo novými úkoly (rozšíření působnosti) agentury.	Řádné plánování, systém prognóz a informační systém na stanovení a zdůvodnění potřebných zdrojů; jednoznačná vazba mezi úkoly a finančními zdroji / zdroji pracovních sil.
Proces dohledu nad bezpečností produktů a organizací	
Neřešené bezpečnostní problémy v době certifikace, ověřování, schvalování letových podmínek vedoucí k nehodě letadla.	Účinné pracovní postupy pro certifikaci, včetně odpovídajících kontrolních mechanismů. Schopnost doložit provedené činnosti ukládáním dokumentů a záznamů; poskytování opakovacího výcviku technickému personálu s cílem zajistit zachování jeho způsobilosti; účinná kontrola poskytovaných služeb ze strany NAA.
Nehoda zkušební letadla v důsledku špatného zacházení s letadlem, chybného schválení letu zkušební organizací nebo nadměrných požadavků na shodu či tlaku na žadatele.	Účinné pracovní postupy pro certifikaci/schválení organizace (DOA), včetně odpovídajících kontrolních mechanismů; schopnost doložit provedené činnosti ukládáním dokumentů a záznamů; poskytování opakovacího výcviku technickému personálu s cílem zajistit zachování jeho způsobilosti.
Nesprávně vydané schválení, rozšíření oblasti schválení nebo pokračování schválení s dopadem na bezpečnost (v důsledku chyby/opominutí při prvním schválení nebo průběžném dohledu).	Účinné pracovní postupy pro schválení organizace včetně odpovídajících kontrolních mechanismů. Schopnost doložit provedené činnosti ukládáním dokumentů a záznamů; poskytování opakovacího výcviku technickému personálu s cílem zajistit zachování jeho způsobilosti; účinná kontrola poskytovaných služeb ze strany NAA.
Chyba držitele schválení (např.: nedostatečná údržba vedoucí k nehodě velkého letadla) v důsledku chybného ověření doporučení NAA	
Nesprávné vydání zvláštních specifikací letové způsobilosti (SAS) vedoucí k nehodě letadla.	Zavedení předpisů a pokynů týkajících se vydávání SAS; účinné pracovní postupy pro vydávání SAS, včetně odpovídajících kontrolních mechanismů; schopnost doložit provedené činnosti ukládáním dokumentů a záznamů.
Neřešené problémy v oblasti bezpečnosti vedoucí k nehodě letadla v důsledku nevydání příkazu k zachování letové způsobilosti nebo nedostatečných nápravných opatření či neodpovídající lhůty pro splnění stanovené v příkazu k zachování letové způsobilosti.	Účinné pracovní postupy pro přijímání alternativních způsobů průkazu vyhovění příkazu k zachování letové způsobilosti, včetně odpovídajících kontrolních mechanismů; schopnost doložit provedené činnosti ukládáním dokumentů a záznamů; poskytování opakovacího výcviku technickému personálu s cílem zajistit zachování jeho způsobilosti; účinný systém hlášení událostí; účinná kontrola poskytovaných služeb ze strany NAA.
Neřešené problémy v oblasti bezpečnosti vedoucí k nehodě letadla v důsledku chybného přijetí alternativních způsobů průkazu vyhovění příkazu k zachování	Účinné pracovní postupy pro přijímání alternativních způsobů průkazu vyhovění příkazu k zachování letové způsobilosti, včetně odpovídajících kontrolních mechanismů; schopnost doložit provedené činnosti ukládáním dokumentů a

Rizika	Hlavní činnosti provedené/zahájené v roce 2010
letové způsobilosti.	záznamů; poskytování opakovacího výcviku technickému personálu s cílem zajistit zachování jeho způsobilosti; účinná kontrola poskytovaných služeb ze strany NAA.
Nedostatečný systém hlášení událostí a nedostatečné zpracování hlášení událostí vedoucí ke zpochybnění letové způsobilosti produktů a k nehodám, kterým bylo možné zabránit, nebo k vážným událostem.	Prosazování systému hlášení událostí a zásad spravedlivého posouzení; účinný systém hlášení událostí, který zajišťuje zpětnou sledovatelnost všech událostí a příslušných činností; účinné pracovní postupy pro analýzu hlášení událostí a stanovení potřebných opatření, včetně odpovídajících kontrolních mechanismů; schopnost doložit provedené činnosti ukládáním dokumentů a záznamů; poskytování opakovacího výcviku technickému personálu s cílem zajistit zachování jeho způsobilosti; účinná kontrola poskytovaných služeb ze strany NAA.
Podpůrné procesy	
Událost, která může negativně ovlivnit bezpečnost zařízení, schopnost personálu pracovat, dostupnost údajů/dokumentace (např. požár, teroristický útok, vážná epidemiologická hrozba).	Účinný bezpečnostní systém; sjednání vhodného pojištění; zálohování zařízení IT a vzdálené ukládání dat s cílem usnadnit pokračující provoz; plán na zachování činnosti; plán reakce v případě vzniku epidemie.

Přílohy

- **Příloha 1:** Prohlášení schvalující osoby o věrohodnosti
- **Příloha 2:** Studie a výzkumné projekty za rok 2010
- **Příloha 3:** Rozhodnutí, stanoviska a NPA za rok 2010
- **Příloha 4:** Finanční výsledky agentury za rok 2010 (plnění rozpočtu EASA)
- **Příloha 5:** Údaje o počtu a demografickém složení pracovníků
- **Příloha 6:** Správní rada agentury EASA
- **Příloha 7:** Seznam zkratk

Příloha 1: Prohlášení schvalující osoby o věrohodnosti

Já, níže podepsaný Patrick Goudou, výkonný ředitel Evropské agentury pro bezpečnost letectví, ze své funkce schvalující osoby

- prohlašuji, že informace obsažené v této zprávě jsou pravdivé a objektivní¹⁷;
- prohlašuji, že mám přiměřenou jistotu, že prostředky přidělené na činnosti uvedené v této zprávě, byly použity k zamýšlenému účelu a v souladu se zásadami řádného finančního řízení a že zavedené kontrolní postupy nabízejí potřebné záruky legality a správnosti uskutečněných operací.

Toto ujištění se zakládá na mém vlastním úsudku a na informacích, které mám k dispozici, např. na každoročním přezkumu vnitřní kontroly a na poučení z poslední zprávy útvaru interního auditu a ze zpráv Účetního dvora předcházejících tomuto prohlášení.

- potvrzuji, že si nejsem vědom ničeho, co by nebylo ve zprávě uvedeno a co by zároveň mohlo poškodit zájmy agentury;
- potvrzuji, že na základě auditu IAS byla přijata odpovídající opatření s cílem splnit hlavní doporučení, která z auditu vyplynula.

Místo: Kolín nad Rýnem

Datum

Podpis

Patrick Goudou,
výkonný ředitel Evropské agentury pro bezpečnost letectví

¹⁷ Pravdivostí a objektivností se v kontextu této zprávy rozumí spolehlivé, úplné a přesné vyličení stavu věcí.

Příloha 2: Studie a výzkumné projekty za rok 2010

V roce 2010 se agentura rozhodla na základě úspěšného nabídkového řízení financovat sedm níže uvedených projektů, z nichž každý trval 6 až 15 měsíců. Celkem na ně bylo vynaloženo 1 507 000 EUR.

• CODAMEIN: Měření a inspekce poškození kompozitu (hrozba tupého vysokoenergetického nárazu)
• WAFCOLT: Chování vody v palivu při nízkých teplotách
• SEBED: Zhoršování kvality bezpečnostních pásů
• SOMCA: Bezpečnostní dopady provádění softwarové analýzy pokrytí modelů
• WATUS: Rozstup pro turbulenci v úplavu u velkých letadel
• Průzkum pro nařízení o pozemním odmrazování a ochraně proti námraze
• VZOREK III: Pevné částice letadel

V roce 2010 agentura obdržela a přijala závěrečné zprávy k těmto projektům:

• SAVE: Studie ekonomického modelování v oblasti letectví
• VZOREK II: Studie, odběr vzorků a měření emisí pevných částic u letadel
• Možnosti ekonomického modelování v oblasti letectví posouzení dopadu právních předpisů na životní prostředí
• LIBCOS: Chování kompozitní struktury při zatížení při nárazu
• SAPOX: Bezpečnostní hlediska pulzních kyslíkových systémů
• MOSTDONT: Odpovídač Mode-S ve vzdušném prostoru s vysokou hustotou provozu
• Mikrosvětla, přezkum nařízení v členských státech
• Normalizace v oblasti hrozby krupobití
• RuFAB: Měření parametrů tření na přistávací ploše a brzdění letadla

Do zpráv je možné nahlédnout nebo je stáhnout na internetové stránce agentury.¹⁸

¹⁸ Viz <http://easa.europa.eu/safety-and-research/research-projects/reports.php> .

Příloha 3: Rozhodnutí, stanoviska a NPA za rok 2010

Rozhodnutí

Rozhodnutí	Číslo úkolu	Předmět
Rozhodnutí č. 2010/001/R	21.001	POA pro dodavatele navigační databáze
	21.002	Číslo osvědčení schválených organizací
	21.003	Úpravy části 21 a AMC / GM
	21.023(c)	Povolení k letu: oprávnění organizací k řízení zachování letové způsobilosti
	MDM.007 (c)	Osvědčení o uvolnění oprávněnou osobou
Rozhodnutí č. 2010/002/R	21.023(c)	Povolení k letu: oprávnění organizací k řízení zachování letové způsobilosti
	66.001 (b)	Oprava redakčních chyb v části 66 a souvisejícím AMC
	145.001 (b)	Oprava redakčních chyb v části 145 a souvisejícím AMC
	147.001 (b)	Oprava redakčních chyb v části 147 a souvisejícím AMC
	M.001 (b)	Oprava redakčních chyb v části M a souvisejícím AMC
	MDM.007 (b)	Osvědčení o uvolnění oprávněnou osobou
	MDM.002 (c)	Propojovací systémy elektrického vedení Očekávaný výstup: rozhodnutí, kterým se mění AMC/GM k části M (v závislosti na změně části M podle MDM.002(a))
Rozhodnutí č. 2010/003/R	MDM.034	Kompozity
Rozhodnutí č. 2010/005/R	25.040	Východy druhu III (přístup a usnadnění činnosti)
	25.057	Bezpečnostní normy konstrukčních návrhů
	MDM.034	Kompozity
Rozhodnutí č. 2010/006/R	MDM.054	AMC a GM k odmrazování/ochraně proti námraze v návaznosti na A-NPA 2007-11
Rozhodnutí č. 2010/007/R Rozhodnutí č. 2010/008/R	MDM.034	Kompozity
Rozhodnutí č. 2010/010/R	ETSO.007	Systematický přezkum stávajícího TSO FAA vztahujícího se na letadlové celky a příslušenství a jeho transpozice do ETSO EASA
Rozhodnutí č. 2010/011/R	66.025	Pravidelná aktualizace existujících AMC, které se používají při vydávání typových kvalifikací. Očekávaný výstup: Rozhodnutí, kterým se mění a doplňuje dodatek I k AMC k části 66
Rozhodnutí č. 2010/012/R Rozhodnutí č. 2010/013/R Rozhodnutí č. 2010/014/R Rozhodnutí č. 2010/015/R	MDM.001 (a)	ETOPS/LROPS
Rozhodnutí č. 2010/016/R	21.042	Kontrola jiného smluvního dodavatele podle části 21
	ETSO.007	Systematický přezkum stávajícího TSO FAA vztahujícího se na letadlové celky a příslušenství a jeho transpozice do ETSO EASA
	MDM.001 (a)	ETOPS/LROPS

Stanoviska

Stanoviska	Číslo úkolu	Předmět
Stanovisko č. 01/2010	21.024(a)	Hlava J, Oprávnění organizace k návrhu
Stanovisko č. 02/2010	ATM.001 (zrychlený postup)	Rozšíření systému EASA na regulaci bezpečnosti řízení letového provozu (ATM) a letových navigačních služeb (ANS) – vytvoření pravidel pro požadavky na poskytovatele letových navigačních služeb
	ATM.004 (zrychlený postup)	Rozšíření systému EASA na regulaci bezpečnosti řízení letového provozu (ATM) a letových navigačních služeb (ANS) – vytvoření pravidel pro požadavky na příslušné orgány
Stanovisko č. 03/2010	ATM.003 (zrychlený postup)	Rozšíření systému EASA na regulaci bezpečnosti řízení letového provozu (ATM) a letových navigačních služeb (ANS) – vytvoření pravidel pro požadavky na udělování licencí řídicího letového provozu
Stanovisko č. 04/2010	FCL.001	Část FCL. Rozšíření základního nařízení na vydávání průkazů způsobilosti letové posádky
Stanovisko č. 05/2010	ATM/ANS.002	Zavedení softwarového vybavení TCAS II, verze 7.1
Stanovisko č. 06/2010	145.012 (a)	Část 145 Jediné a vícenásobné uvolnění
Stanovisko č. 07/2010	FCL.001	Část MED Rozšíření základního nařízení na vydávání průkazů způsobilosti letové posádky

NPA

NPA	Číslo úkolu	Předmět
NPA 2010-01	21.042	Kontrola jiného smluvního dodavatele
NPA 2010-02	21.018	Úpravy GM k 21A.201
NPA 2010-03	ATM/ANS.002	Zavedení softwarového vybavení ACAS II, verze 7.1
NPA 2010-04	27&29.002	Tolerance poškození a hodnocení únavy kompozitních rotorových konstrukcí
NPA 2010-05	66.025	Dodatek 1 Typové kvalifikace na letadlo k získání průkazu způsobilosti k údržbě letadel podle části 66
NPA 2010-06	27&29.002	Tolerance poškození a hodnocení únavy kovových rotorových konstrukcí
NPA 2010-07	M.022	Změna AMC M.A.706 e) umožňující příslušnému orgánu i v některých dalších případech schválit zaměstnání jmenovaného vedoucího pracovníka provozovatelské organizace / organizace podle části M hlavy G ve smluvní organizaci podle části 145
NPA 2010-08	145.022	Kontrola najatého personálu údržby
NPA 2010-09	M-014	Zajišťování činností v oblasti řízení zachování letové způsobilosti na základě smlouvy se třetí stranou
NPA 2010-10	MDM.047	Zpracování požadavku nařízení (ES) č. 216/2008 a přílohy 6 dohody ICAO týkajícího se dodržování zásad souvisejících s lidským faktorem v koncepci a při realizaci programu údržby letadla do nařízení (ES) č. 2042/2003
NPA 2010-11	25.039	Nouzové východy pro cestující, nouzové značení a únikové cesty – harmonizace s FAA
NPA 2010-12	27&29.019	Sledování vlivu vibrací
NPA 2010-13	21.059	Ochrana životního prostředí – klasifikace změn typového návrhu
NPA 2010-14	OPS.055	Prováděcí pravidla týkající se omezení doby letové služby a služby a požadavků na dobu odpočinku v letounech obchodní letecké dopravy (CAT)

Příloha 4: Finanční výsledky agentury za rok 2010 (plnění rozpočtu EASA) ¹⁹

4.1. Předběžný zůstatek rozpočtu za rok 2010 (všechny údaje jsou v tis. EUR).

Rozpočtové účty poskytují podrobný přehled o plnění rozpočtu. Vycházejí z upravené zásady hotovostního účetnictví.

PŘÍJMY	2010	2009
Dotace od Komise (pro provozní rozpočet – hlavy 1, 2 a 3 – agentury)	35 025	33 862
Prostředky z fondu Phare Komise	515	322
Další příspěvky a fondy přijaté prostřednictvím Komise	962	972
Příjmy z poplatků	68 260	54 867
Další příjmy	802	1 909
CELKOVÉ PŘÍJMY (a)	105 564	91 932
VÝDAJE		
Hlava I: Zaměstnanci	56 215	46 887
Hlava II: Administrativní výdaje	13 919	12 927
Hlava III: Provozní výdaje, s výjimkou vázaných příjmů z poplatků a plateb	52 654	46 505
Vázané příjmy z poplatků a plateb	21 230	27 135
CELKOVÉ VÝDAJE (b)	144 018	133 454
ZŮSTATEK ZA ROZPOČTOVÝ ROK (a-b)	-38 454	-41 522
Zrušení nevyužitých položek plateb přenesených z předchozího roku	1 101	1 283
Úpravy v důsledku přenosu prostředků z účelově vázaných příjmů dostupných k 31. prosinci předchozího roku	38 934	41 325
Kurzové rozdíly za rok (zisky + / ztráty -)	-16	-3
VÝSLEDKOVÝ ZŮSTATEK ZA ROZPOČTOVÝ ROK	1 565	1 083

¹⁹ Zveřejnění závěrečné zprávy Evropského účetního dvora o účetní závěrce agentury EASA za rok 2010 je plánováno na červen 2010.

Bilanční rok N-1	1 083	1 316
Kladná bilance z roku N-1 uhrazená v roce N Komisi	-1 083	-1 316
Výsledky pro stanovení částek ve všeobecném účetnictví	1 565	1 083
Dotace od Komise – příjmy agentury na akruální bázi a výdaje Komise na akruální bázi	33 460	32 779
Možnost uhrazení předběžného financování agenturou Komisi v roce N+1 zůstává otevřena	1 565	1 083
Nezahrnuto do rozpočtového výsledku:		
Úroky k 31. 12. roku N na dotacích z prostředků Komise, které mají být uhrazeny Komisi (pasivum)	49 734	133 600

V roce 2010 agentura použila pouze nerozlišené rozpočtové položky. Celkové využití položek závazků dosáhlo výše 144 018 tis. EUR (133 454 tis. EUR v roce 2009), z toho 122 271 tis. EUR (106 137 tis. EUR v roce 2009) bylo přiděleno na závazky a 21 747 tis. EUR (27.317 tis. EUR v roce 2009) na úvěrové položky z vázaných příjmů bylo automaticky přeneseno podle článku 10 finančního nařízení EASA. Úvěrové položky z vázaných příjmů ve výši 21 747 tis. EUR, které byly přeneseny automaticky, sestávají z 21 230 tis. EUR externě vázaných příjmů z poplatků a plateb a 517 tis. EUR z jiných vázaných příjmů.

4.2. Předběžné plnění rozpočtu (všechny údaje jsou v tis. EUR).

	2010		2009	
Hlava I – Výdaje na zaměstnance				
	Platby	Závazky	Platby	Závazky
Rozpočtové prostředky – C1+R0+C4+C5(1)	56 288	56 288	47 763	47 763
Přiděleno	0	56 214	0	46 887
Zaplaceno	55 429	0	46 306	0
Automatické přenosy	786	0	581	0
Celkové výdaje/závazky (2)	56 215	56 214	46 887	46 887
Prostředky převedené z vázaných příjmů (3)	0	1	0	0
Zrušené	73	73	876	876
% použitých rozpočtových prostředků (2 + 3)/(1)	99,87 %	99,87 %	98,17 %	98,17 %
Hlava II – Správní výdaje				
Rozpočtové prostředky – C1+R0+C4+C5(1)	14 102	14 102	13 270	13 270
Přiděleno	0	13 919	0	12 926
Zaplaceno	10 357	0	9 666	0
Automatické přenosy	3 563	0	3 260	0

Jiné než automatické přenosy	0	0	0	0
Celkové výdaje/závazky (2)	13 919	13 919	12 926	12 926
Prostředky převedené z vázaných příjmů (3)	0	0	0	0
Zrušené	183	183	343	343
% použitých rozpočtových prostředků (2 + 3)/(1)	98,70 %	98,70 %	97,41 %	97,41 %
Hlava III – Provozní výdaje				
Rozpočtové prostředky – C1+R0+C4+C5(1)	74 038	74 038	73 917	73 917
Přiděleno	0	52 138	0	46.323
Zaplateno	30 098	0	25 752	0
Automatické přenosy	43 786	0	47 888	0
Jiné než automatické přenosy	0	0	0	0
Celkové výdaje/závazky (2)	73 884	52 138	73 641	46 323
Prostředky převedené z vázaných příjmů (3)	0	21 746	0	27 317
Zrušené	154	154	277	277
% použitých rozpočtových prostředků (2 + 3)/(1)	99,79 %	99,79 %	99,63 %	99,63 %
CELKEM				
Rozpočtové prostředky – C1+R0+C4+C5(1)	144 428	144 428	134 950	134 950
Přiděleno	0	122 271	0	106 137
Zaplateno	95 884	0	81 725	0
Automatické přenosy	48 134	0	51 729	0
Jiné než automatické přenosy	0	0	0	0
Celkové výdaje/závazky (2)	144 018	122 271	133 454	106 137
Prostředky převedené z vázaných příjmů (3)	0	21 747	0	27 317
Zrušené	410	410	1 496	1 496
% použitých rozpočtových prostředků (2 + 3)/(1)	99,72 %	99,72 %	98,89 %	98,89 %

4.3. Předběžný hospodářský zůstatek za rok 2010 (všechny údaje jsou v tis. EUR).

Účetní závěrka ukazuje všechny platby a příjmy během rozpočtového roku na aktuální bázi v souladu s účetními pravidly ES.

	2010	2009
PROVOZNÍ PŘÍJMY		
Poplatky a platby	77 374	61 621
Příspěvek subjektů EK	33 725	32 661
Zpětné získání výloh	417	645
Ostatní	-399	0
Příspěvek zemí ESVO	962	1 729
PROVOZNÍ VÝNOSY CELKEM	112 079	96 657
PROVOZNÍ VÝDAJE		
Výdaje na zaměstnance	-53 023	-44 977
Výdaje na budovy a související výdaje	-8 187	-7 707
Jiné výdaje	-7 088	-6 901
Odpisy	-3 670	-1 645
Externí poskytování služeb	-36 016	-33 693
PROVOZNÍ VÝDAJE CELKEM	-107 984	-94 922
PŘEBYTEK (SCHODEK) Z PROVOZNÍCH ČINNOSTÍ	4 094	1 735
NEPROVOZNÍ PŘÍJMY (VÝDAJE)		
Úroky získané od třetích stran	413	630
Úroky a platby zaplacené třetím stranám	-96	-86
PŘEBYTEK (SCHODEK) Z NEPROVOZNÍCH ČINNOSTÍ	317	544
PŘEBYTEK (SCHODEK) Z BĚŽNÝCH ČINNOSTÍ	4 411	2 278
PŘEBYTEK (SCHODEK) Z MIMOŘÁDNÝCH ČINNOSTÍ	0	0
ČISTÝ PŘEBYTEK ZA OBDOBÍ	4 411	2 278

Příloha 5: Údaje o počtu a demografickém složení pracovníků

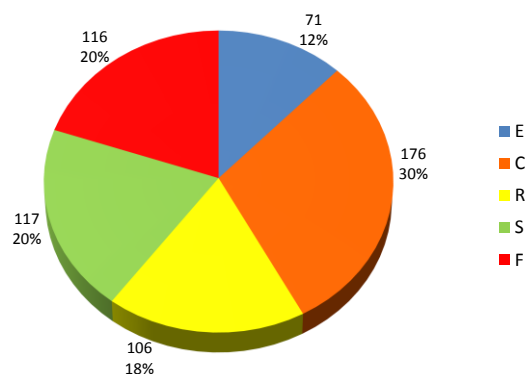
Tato část nabízí analýzu a statistické údaje o pracovnících zaměstnaných na konci vykazovaného období podle různých parametrů, jako např. státní příslušnosti, pohlaví či věku. Následující tabulky odrážejí stav k 31. prosinci 2010.

Graf 1: Plán pracovních míst

Kategorie/ platová třída	Obsazené pozice k 31. 12. 2009	Plán pracovních míst na rok 2010	Obsazené pozice k 31. 12. 2010	Míra zaměstnanosti k 31. 12. 2010
AD	354	447	404	90 %
15	2	2	2	
14	3	6	3	
13	3	12	4	
12	21	26	27	
11	19	50	15	
10	15	55	33	
9	96	75	91	
8	63	104	68	
7	58	58	74	
6	55	55	69	
5	19	4	18	
AST	106	123	119	97 %
7		3		
6		7		
5	3	24	8	
4	13	30	17	
3	36	30	45	
2	41	18	33	
1	13	11	16	
Celkem	460	570	523	92 %

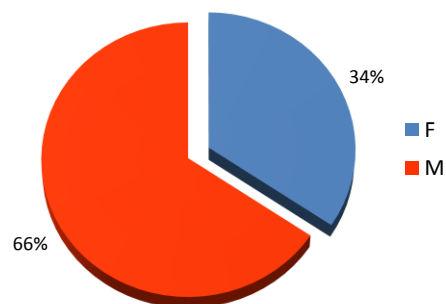
- V tabulce jsou zohledněni pouze dočasní pracovníci (TA). Tato tabulka ukazuje obsazené pozice na konci vykazovaného období, a nikoli počet zaměstnaných pracovníků (poloviční pracovní úvazek pro pracovníky). Na konci roku 2010 agentura EASA dále zaměstnávala 54 smluvních zaměstnanců (CA) a 8 vyslaných národních odborníků (SNE).
- Veškeré pozice schválené v plánu pracovních míst agentury EASA jsou vedeny jako „dočasné“.
- Je třeba mít na paměti, že orgány EU mohou vytvářet pracovní místa s nižší třídou, což znamená, že mohou obsazovat pozice pracovníky, jejichž smluvní platová třída je nižší, než je platová třída teoreticky odpovídající dané pozici. Rozdělení platových tříd podle plánu pracovních míst odpovídá „nejvyššímu“ schválenému rozdělení platových tříd, přičemž obsazené pozice se počítají stupňovitě od nejvyšší k nejnižší.

Graf 2: Zaměstnanci podle ředitelství

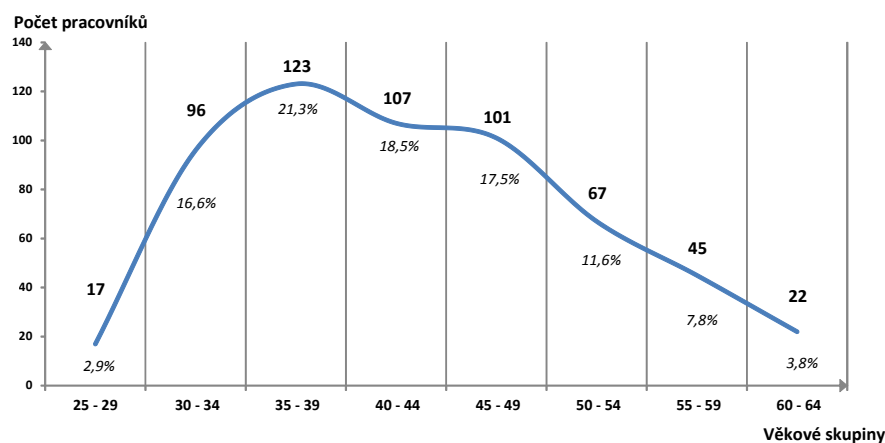
Zahrnuje pracovníky: TA, CA, SNE.

Graf 3: Zaměstnanci podle pohlaví

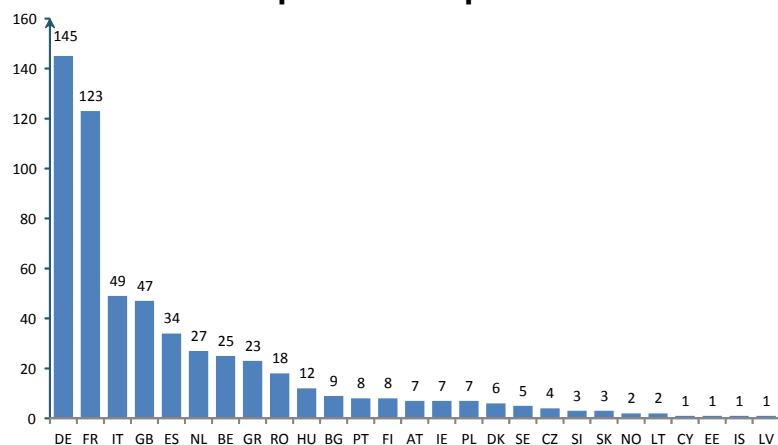
Zahrnuje pracovníky: TA, CA, SNE.

Graf 4: Věkové složení

Zahrnuje pracovníky: TA, CA.

Graf 5: Rozdělení podle státní příslušnosti

Zahrnuje pracovníky: TA, CA.

Příloha 6: Správní rada agentury EASA

Správní rada agentury EASA spojuje zástupce členských států a Evropské komise. Správní rada je odpovědná za stanovení priorit agentury, vytváření rozpočtů a sledování provozu agentury.

Složení²⁰

Členové s hlasovacím právem	Evropská komise a členské státy EU (27)
Členové bez hlasovacího práva	Norsko, Lichtenštejnsko, Island, Švýcarsko
Pozorovatelé	Albánie, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Černá Hora, Srbsko a mise OSN v Kosovu (má být jmenována)

Zasedání správní rady se v roli pozorovatele účastní rovněž poradní výbor agentury EASA (EAB).

Předseda správní rady	Místopředseda správní rady
Michael SMETHERS	Pan Maxime COFFIN

²⁰ Podrobný seznam členů správní rady EASA je k dispozici na internetové stránce agentury EASA <http://www.easa.europa.eu/management-board/management-board.php>.

Příloha 7: Seznam zkratk

ACARE	Poradní rada pro letecký výzkum v Evropě (Advisory Council for Aeronautics Research in Europe)
ACI	Mezinárodní organizace letišť (Airport Council International)
AD	Příkaz k zachování letové způsobilosti (Airworthiness Directive)
AMC	Přijatelné způsoby průkazu (Acceptable Means of Compliance)
ANS	Letové navigační služby (Air Navigation Services)
AR	Požadavky na úřady
ATCO	Řídící letového provozu
ATM	Řízení letového provozu
BASA	Dvoustranná dohoda o bezpečnosti letectví (Bilateral Air Safety Agreement)
CA	Smluvní zaměstnanec
CAAC	Všeobecná správa civilního letectví Číny
CAEP	Výbor pro ochranu životního prostředí v letectví (ICAO) (Committee on Aviation Environmental Protection)
CANSO	Organizace civilních poskytovatelů letových provozních služeb (Civil Air Navigation Services Organisation)
CAT	Obchodní letecká doprava
CAW	Zachování letové způsobilosti
CC	Palubní průvodčí (Cabin Crew)
CMA	Metoda soustavného monitorování (Continuous Monitoring Approach)
CRD	Dokument odpovědi na připomínky (CRD)
CRT	Nástroj pro odpovědi na připomínky (Comment Response Tool)
CTIG	Skupina iniciativy pro společný výcvik (Common Training Initiative Group)
COA	Organizace pro zachování letové způsobilosti (Continuing Airworthiness Organisation)
DOA	Schválení organizace k projektování
EACCC	Evropská koordinační krizová jednotka pro leteckou dopravu
EAD	Nouzový příkaz k zachování letové způsobilosti (Emergency Airworthiness Directive)
EARPG	Evropská skupina pro partnerství v leteckém výzkumu (European Aviation Research Partnership Group)
EASAC	Evropský poradní výbor pro bezpečnost letectví (European Safety Advisory Committee)
EASP	Evropský program pro bezpečnost letectví
EASp	Evropský plán pro bezpečnost letectví
EC	Evropská komise
ECAC	Evropská konference civilního letectví (European Civil Aviation Conference)
ECAST	Evropská pracovní skupina pro bezpečnost obchodního letectví
ECofA	Vývozní osvědčení letové způsobilosti (Export Certificate of Airworthiness)
ECDC	Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí
EGAST	Evropská pracovní skupina pro bezpečnost všeobecného letectví (European General Aviation Safety Team)
EHFAG	Evropská poradní skupina pro lidské činitele (European Human Factors Advisory Group)
EHEST	Evropský výbor pro bezpečnost vrtulníků (European Helicopter Safety Team)
ERP	Plánování podnikových zdrojů (Enterprise Resource Planning)
ESSI	Evropská iniciativa pro strategii bezpečnosti (European Safety Strategy Initiative)
ETSOA	Schvalování evropského technického normalizačního příkazu (European Technical Standard Order Authorisation)
EU	Evropská unie
EUROCAE	Evropská organizace pro zařízení v civilním letectví (European Organisation for Civil Aviation Equipment)
FAA	Federální úřad pro letectví (Federal Aviation Administration – USA)
FAB	Funkční bloky vzdušného prostoru (Functional Airspace Blocks)
FAL	Linka konečné montáže (Final Assembly Line)
FCL	Vydávání průkazů způsobilosti letové posádky (Flight Crew Licensing)
FDM	Sledování letových údajů
FOIA	Zákona o svobodě informací (USA)
FSTD	Syntetické zařízení pro výcvik pomocí letové simulace
GM	Pokyny
HLSC	Konference na vysoké úrovni o bezpečnosti (ICAO)
HR	Lidské zdroje
IAC	Výbor pro mezistátní leteckou přepravu (Interstate Aviation Committee)
IAS	Útvar interního auditu (Evropská komise)
IAW	Letová způsobilost (Initial Airworthiness)
ICF	Fórum mezinárodní spolupráce
ICAO	Mezinárodní organizace pro civilní letectví
IGPT	Meziskupina pro výcvik pilotů (EASA)
IORS	Vnitřní systém hlášení událostí (EASA)

IPPF	Mezinárodní rámec profesní praxe
ISC	Interní výbor pro bezpečnost (Internal Safety Committee)
IT	Informační technologie
ITQI	Mezinárodní iniciativa pro kvalifikaci pro výcvik (IATA)
JAA	Sdružené letecké úřady (Joint Aviation Authorities)
JAR	Sdružený letecký požadavek
JCAB	Japonský úřad civilního letectví
LoA	Dohoda
MMEL	Základní seznam minimálního vybavení (Master Minimum Equipment List)
MOA	Oprávnění organizace k údržbě (Maintenance Organisation Approval)
MRB	Výbor pro přezkum údržby (Maintenance Review Board)
NAA	Vnitrostátní letecký úřad (National Aviation Authority)
NGAP	Nová generace odborníků v oblasti letectví (ICAO)
No.	Číslo
NPA	Oznámení o navrhované změně (EASA) (Notice of Proposed Amendment)
NPRM	Oznámení o navrhovaném právním předpisu (FAA) (Notice of Proposed Rulemaking)
TFOEB	Operační hodnoticí výbor (Operational Evaluation Board)
OPS	Letecké provozování (Air Operations)
OR	Požadavky na organizace
PAD	Návrh na vydání příkazu k zachování letové způsobilosti (EASA)
POA	Oprávnění organizace k výrobě (Production Organisation Approval)
PRB	Výbor pro přezkum údržby (Maintenance Review Board)
Q	Čtvrtletí
RTC	Typové osvědčení pro zvláštní účely (Restricted Type Certificate)
SAE	Společnost automobilových inženýrů (Society of Automotive Engineers)
SAFA	Hodnocení bezpečnosti cizích letadel (Safety Assessment of Foreign Aircraft)
SAP	Systeme, Anwendungen und Produkte in der Datenverarbeitung [DE] Systems, Applications and Products in Data Processing [EN], Systémy, aplikace a produkty ke zpracování dat [CS]
SARPS	(ICAO) Normy a doporučené postupy
SAN	Datová síť „Storage Area Network“
SAS	Zvláštní specifikace letové způsobilosti
SESAR	Výzkum v oblasti ATM pro jednotné evropské nebe (Single European Sky ATM Research)
SPOA	Jednotné schválení organizace k výrobě (Single Production Organisation Approval)
SNE	Vyslaný národní odborník (Seconded National Expert)
SMS	Systémy řízení bezpečnosti
SSP	Státní program bezpečnosti
STC	Doplňkové typové osvědčení (Supplemental Type Certificate)
STD	Syntetické výcvikové zařízení (Synthetic Training Device)
TA	Dočasný pracovník (Temporary Agent)
TC	Typové osvědčení (Type Certificate)
TCO	Provozovatelé ze třetích zemí
TCCA	Civilní letectví – „Transport Canada“
UAE	Spojené arabské emiráty
USOAP	Všeobecný program pro audit dohledu nad bezpečností provozu (ICAO) (Universal Safety Oversight Audit Programme)
WA	Pracovní ujednání (Working Arrangement)